

plátitá în numerar conform
arii No. 29590/939.

MAGYAR L

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA VI., Vilmos császár-út 55.
BUDAPEST

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Halifax külügyminiszter beszédet mondott a lordok házában Anglia háborús kihatásairól

Egyiptomot, Palesztinát és Törökországot sorolta fel olyan területekként, ahonnan az angol erőfeszítések segítséget kaphatnak. — A Közelkelet bevonása, hogy Angliát tehermentesítse

Londonból jelentik (Reuter): Halifax lord angol külügyminiszter csütörtökön a Lordok Házában beszédet mondott. A közel Keletről beszélve, emlékeztetett arra, hogy az egyiptomi kormány a múlt szeptemberben nem üzent ugyan háborút Németországnak, de megszakította a német kormányval a diplomáciai és kereskedelmi kapcsolatokat és minden intézkedést megtett, amely az Angliával kötött szerződési egyezmény előírt. Amikor Olaszország háborút üzent a szövetségeseknek, az egyiptomi kormány hasonló módszert követett, noha a körülmények mások voltak, mivel a Földközi-tenger haditerületté vált s az olasz birtokok szomszédosak Nyugat-Egyiptommal és az angol Szudánnal. Tekintettel az ellenséges propaganda híreire, azt óhajtom, hogy mindenki világosan megértse: amióta Olaszország belépett a háborúba, az angol kormány soha sem gyakorolt nyomást az egyiptomi kormányra oly értelemben, hogy az üzenjen háborút. Mégis nyilvánvaló volt, hogy Egyiptomban, az egyiptomi kormány kérésére, jelentősen megnövelt számú angol erők hadműveleteket végezhetnek Olaszország ellen.

Az alexandriai eseményekre vonatkozóan Halifax lord kijelentette, hogy a kikötőben horgonyzó francia hajók legénységét a hajók gondozásához szükséges létszámra csökkentették, a többi tengerészeket Szíriába küldték és innen később Franciaországba viszik a francia hatóságokkal történt megállapodás értelmében.

A palesztinai helyzet. Az ottani arabok és zsidók szembefordítása az olaszokkal.

Palesztina kérdéséről az angol külügyminiszter a következőket mondotta:

— Örülök, hogy a legutóbbi jelentések alapján közölhetem: a palesztinai helyzet továbbra is nyugodt és néhány elszigetelt rablótámadástól eltekintve, a belső zavargások megszűntek. Arab körökben általános megelégedést keltett a főkormányzónak az a legutóbbi nyilatkozata, hogy a katonai törvényszékek a jövőben nem mondanak halálos ítéleteket. Az utóbbi három év folyamán elkövetett vétségekben nem a katonai, hanem a rendes polgári törvényszékek fognak ítélkezni. Megelégedést keltett nagyszámú arab internált elbocsátása is. Olaszországnak a háborúba való belépése a palesztinai hatóság minden rétegében megerősítette az Anglia iránti rokonszenvet. Az a titkos rádióállomás, amely angolnyelvű híreket továbbított, önként beszüntette adásait s azt ta-

nácsolta az összes zsidóknak, hogy segítsék a szövetségeseket a közös ellenséggel szemben. A zsidó lakosság teljes mértékben együttműködik a védekezésben és a helyzet által megkívánt különböző rendkívüli intézkedések végrehajtásában. Nem kevésbé őszinte és teljes az arabok együttműködése is, mivel nagy aggodalommal figyelik azt a kilátást, hogy esetleg a líbiai olasz gyarmatosítási módszereket lássák alkalmazásban Palesztinában is. Örömmel jelenthetem az alexandriai francia hajóhaddal kapcsolatban, hogy megegyezés jött létre a föld-

Törökország nem akar támadni, se kihívó lenni

Istanbulból jelentik: Saydam török miniszterelnök Törökország politikájáról kijelentette, hogy az ország területi épségének és a lakosság jólétének biztosítására minden szükséges intézkedést megtettek. A török kormánynak

egyetlen programja: a török köztársaság biztonságára és az ország érdekeinek megfelelő barátságok ápolása. Törökország — úgymond — nem akarja megtámadni szomszédait, sem alkalmat nem akar adni a támadásra.

Anglia pénzügyi segítséget kér Amerikától

Newyorkból jelentik: Sir Frederick Philip, angol helyettes pénzügyminiszter az Egyesült Államokba utazott, hogy tárgyalásokat folytasson Morgenthau amerikai pénzügyminiszterrel. Az amerikai sajtó szerint a font-sterling ér-

téke fenntartásának kérdéséről lesz szó, továbbá a háromhatalmi pénzügyi egyezménynek a mai helyzethez való alkalmazásáról — miután abból Franciaország kivált, — és más időszerű pénzügyi problémákról.

Olasz és német mértékadó helyek kijelentései a délkelet-európai béke fenntartásáról

A müncheni megállapodás nem irányul a szovjet ellen. — Az Angliával való harc és a délkelet-európai nyílt kérdések rendezése

Rómából jelentik (Stefani): A müncheni megbeszélésekkel kapcsolatban, egyes külföldi sajtóközlések helyreigazítására római mértékadó körök kijelentést tettek. Különösen kiemelik azt a tényt, hogy a tengelyhatalmak a maguk délkelet-európai politikájukban mindig alaptényezőnek tekintették a Magyarországgal való baráti együttműködést. Teljesen téves azonban az a beállítás, hogy a délkelet-európai béke fenntartására vonatkozó mostani német-olasz-magyar megállapodás Szovjet-Oroszország ellen irányulna. Másfelől éppen olyan téves és

célzatos az a híresztelés, hogy a tengelyhatalmak az Angliával való harcuk befejezése után többé nem akarnának törődni Délkelet-Európa ügyeivel. A tengelyhatalmak tartós békét akarnak megszervezni ezen a területen.

Az olasz álláspont ezekre mérve a következő három követelményben összegeződik: 1. Igazságos béke. 2. Tartós béke. 3. Bizalomteljes együttműködés azokkal a hatalmakkal, melyek a Balkán-államokkal szomszédosak.

Az *Universul* római tudósítása a berlini és müncheni megbeszélések által megállapított elintézési sorrendről

Bucurestiből jelentik: Az *Universul* külön tudósítója a következőket közli lapjával Rómából a müncheni megbeszéléssel kapcsolatban:

Római politikai körök még mindig tartózkodóan viselkednek a berlini és müncheni tanácskozások tárgyára és eredményeire vonatkozólag, az olasz sajtó pedig arra szorítkozik, hogy újból hangsúlyozza a tengelyállamok minden irányban megnyilatkozó tökéletes szolidaritását. Ennek következtében úgy hiszik, hogy a dunavölgyi Európa és a Balkán kérdéseit részletesen megbeszélték a berlini és müncheni tanácskozások alkalmával, e problémák megoldását azonban elhalasztották a háború végéig, vagy legalább az Anglia ellen tervezett nagy támadás befejezéséig.

Természetes dolog tehát, — folytatta a tudósító, — hogy adva lévén a megvalósítások sorrendje, ama kérdések jelentősége és sürgőssége szerint, amelyeket a tengelyhatalmak közös meg egyezéssel kell, hogy megoldjanak. — természetesen dolog, hogy e hatalmak mindegyikét a nagy el-lenségnek, Angliának a megsemmisítését tartják szem előtt és csak másodsorban jönnek tekintetbe a többi ügyek, mindenesetre úgy, hogy a délkelet-európai békeállapot fel ne boruljon.

Ezerint elismerik, hogy a magyar miniszterek formális és végleges hozzájárulásukat adták ehhez a felfogáshoz és ha ezt semmiféle diplomáciai tevékenység nem zavarja meg, az általános figyelem a most elkövetkező napokban kizárólag a brit sziget és az angol birtokok ellen irányuló olasz-német katonai műveletek felé fog fordulni.

Különös figyelmet érdemel a *Telegrafo*-ban Ansaldo tollából megjelent cikk, aki tudvalevőleg tagja volt Ciano gróf kíséretének.

Ansaldo kifejti, hogy Bezarabia elfoglalása után Magyarországon nagy türelmetlenség nyilatkozott meg az ismert területi igények kielégítése céljából. Kifejtették azonban a megbeszéléseken, hogy a jelen pillanat nem kedvező e kérdés megoldására és hogy a tengelyhatalmaknak az az érdeke, hogy a délkelet-európai államok most nyugodtan, sértetlen határokkal várjanak.

Az olasz cikkirő ezután feltevésekbe boesítkozik arra vonatkozólag, hogy mit mondott Hitler, Ciano és Ribbentrop a magyar államférfiaknak és a következőket írja: Kétségtelen, hogy megelégedésüknek adtak kifejezést a teljes nyugalomért, amit a magyar kormány az utolsó nehéz tíz nap alatt megőrzött és valószínűleg kijelentették, hogy a magyarok maradjanak meg továbbra is ezen a vonalon, vagyis tartsák szem előtt a balkáni béke megőrzésének európai szükségességét. Természetesen hozzájárult ehhez annak a megértésnek az új-ból való hangsúlyozása, — aminek Hitler jelenléte különös ünnepélyességet kölcsönzött, — amely megértéssel Olaszország és Németország a magyar követelések iránt viseltetik, valamint az áldozat iránt is, amelyet Magyarország napjainkban hoz.

Hozzá teszik még ehhez, — fejezi be tudósítást az *Universul*, — hogy a balkáni status quo nem fogja megzavarni senki és hogy Magyarország áldozathozásából senki sem fog hasznot húzni, legkevésbé valamelyik balkáni hatalom.

A német birodalom vezető lapja a müncheni tanácskozások messzi kihatásu történelmi jelentőségeiről

A délkelet-európai események nem terelhetik el Németország figyelmét Angliáról

Berlinből jelentik: A *Völkischer Beobachter* (Hitler lapja) bécsi kiadása az időszerű európai helyzettel foglalkozva, cikkében a müncheni tanácskozásokról a többi között ezeket mondja:

— Mi tudjuk és az egész világ elismeri, hogy ezeken a tárgyalásokon messze kihatásu, történelmi jelentőségű eszmecsere folyt. Németországot és Olaszországot szoros baráti kapcsolatok fűzik Magyarországhoz. A müncheni tanácskozáson ezeket a kötelekeket még szorosabbra fűzték. A három hatalom elhatározott szándéka és készsége, hogy valamennyi építő szellemű balkáni állammal fenntartsa és biztosítsa a békét. Nem akarunk megfélemlíteni arról, hogy számos szövívő nem tudja, milyen esztelenül szabdalták szét a versaillesi, saintgermaini, trianoni és neuilly-i szerződésekben a közép- és délkelet-európai térséget. Ezeket a szétdarabolt területeket azután mesterséges

egyesülésekkel, mint amilyen a kisantant és Balkán-szövetség, ismét összeakarták foltozni. Ilyen terveket szöttek még ebben a háborúban is, mint

A háború kezdete óta 4 millió 400 ezer tonna angol hajóteret süllyesztettek el a németek

Berlinből jelentik: A pénteki német hadijelentés szerint a Csatornában 30 ezer tonna ellen-séges hajóteret süllyesztettek el. A háború kezdete óta a különböző harci kötelekek közel 4 millió 400 ezer tonna hajóteret semmisítették meg. Csütörtökön az angolok 13 repülőgépet vesz-tettek. Hét német repülőgép nem tért vissza. A német repülőgépek pénteken is elrepültek Anglia egyes pontjai felett.

Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda.) A

* A kezdődő érelmeszesedés kezelésében reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet megfelelő hőmérsékleten, jó emésztést és kielégítő anyagcserét biztosít s így jelentősen hozzájárulhat a magas vérnyomás lezállításához. Kérdezze meg orvosát.

azt a francia vezérkar titkos okmányai is bizonyítják.

Foglalkozik ezután a cikk *Buttler* angol külügyi államtitkár beszédével, aki kijelentette, hogy a délkelet-európai események elterelhetik Németország figyelmét Angliáról. Megállapítja a lap, hogy ez veszedelmes önámítás Anglia részéről, mert a háború lefolytatására és Délkelet-Európa helyzetének szilárd rendezésére vonatkozóan éppen most, a müncheni megbeszélések után, egységes és konkrét felfogás alakult ki Németország, Olaszország és Magyarország között.

A német sajtó egyébként hosszas jelentésekben számol be a magyar államférfiak hazatéréséről, ünnepélyes fogadtatásáról és kormányzói kihallgatásáról. Valamennyi német lap szó szerint közli *Telefinek* és *Csáky*nak a *Führer*hez, illetve *Ribbentroph*hoz intézett táviratát és hangoztatja két nemzetet összekapcsoló szoros barátságot.

A bolgár és az angol sajtó megállapításai

A bolgár sajtó a müncheni tanácskozásokról számos értesülést közöl. Kiemelik a lapok, hogy a megbeszélések rendkívül szívélyes légkörben folytak le. A bolgár lapok hozzák a magyar államférfiak fényképét is. A vezető magyar újságokból idézeteket közölnek, amelyek bizonyítják a müncheni találkozó történelmi jelentőségét. Kiemelik, hogy a magyar kormány külpolitikája továbbra is együttműködik a róma-berlini tengellyel.

A *Daily Telegraph* című angol lap balkáni tudósítójának jelentése szerint tájékozott budapesti körök hangoztatják, hogy a magyar érdekek a tengely érdekeivel párhuzamosak. Az angol lap szerint a magyar kormány Münchenben biztosítókat kapott.

Az első szovjet-követ ünnepélyes bemutatkozása Jugoszláviában.

Moszkvából jelentik: Plotnykov, Szovjetország belgrádi követe pénteken délután Bródban, ünnepélyes kihallgatáson bemutatta megbízó levelét Pál kormányzóhercegnek.

Délutántól éjfélig tartó minisztertanács Budapesten.

Budapestről jelentik: A magyar kormány tagjai péntek délutántól éjfélig minisztertanácsot tartottak, amelyen folyó kormányzati ügyeket tárgyaltak.

Napjaink legaktuálisabb könnve

GIORGIO PINI:

MUSSOLINI ÉLETE

Tanulságosabb, érdekfeszítőbb olvasmány ma el sem képzelhető. A könnv igen izléses kiállításban, finom könnvpapíron, 20 eredeti fényképpel és művészeti címlappal. 236 oldal.

ÁRA 135 LEI.

védőfőparancsnokság jelentésének az a közlése, hogy a haditengerészet a rendelkezésére álló haderőkkel több, mint 3 millió tonna enyességes hajóteret pusztított el, annál figyelemreméltóbb, mert az ellenség most már előre rendelkezett sok megengedett és meg nem engedett védekező eszközzel, míg a világháborúban csak fokozatosan fejlesztették ki a védelmi eszközöket. Hogy a német haditengerészet tíz hónap alatt ilyen hatalmas hajóteret tudott elsüllyeszteni, ez a legjobb bizonyítéka a tengerészek kiváló kiképztségének és nagyszerű harci készségnek. Nem kevésbé említésre méltók azok az eredmények, amelyeket a légi haderő ért el Angliával szemben. A német légi haderő attól kezdve, hogy megindította a harcot, tehát 1939 szeptember közepétől, több, mint egymillió tonna kereskedelmi hajóteret pusztított el. A haditengerészet és légi erő által együttesen okozott veszteség tehát 4 millió 300 ezer bruttó regiszter tonna. A pénteki nap sikerei közül különösen kiemelkedik egy 15 ezer tonna tartályhajó elsüllyesztése. Itt meg kell említeni, hogy az Anglia rendelkezésére álló tartályhajó-tér igen csekély és nem elégíti ki a hadviselés nagy szükségleteit. A Csatorna és Anglia déli partjai felett kifejlődött légi harcban ismét behonyosodott a német légi haderő fölénye. Egyre érezhetőbb az a fölény is, amelyet Angliával szemben a Csatorna partjainak birtoklása jelent.

Az angol tengernagyi hivatal zátonyra futattja a parton vesztglő hajókat.

Londonból jelentik: Az angol tengernagyi hivatal elrendelte, hogy az egyesült királyság partjain minden hajót zátonyra kell futtatni.

vagy partra kell vontatni, ha senki sincs a felületén, aki felügyeljen rá.

Szombatra virradóra Északkelet-Angliában, Skóciában és Walesben hullottak a német bombák.

Londonból jelentik: Az angol légügyi minisztérium közli, hogy a szombatra virradó éjszaka ellenséges repülőgépek bombákat dobtak le Északkelet-Anglia és Skócia egyes vidékeire és Walesre. A bombák néhány házat megrongáltak és több ember életét vesztette.

Háborus segédszolgálatra való általános felhívás és menekültek özönlése Gibraltárban.

Madridból jelentik: A gibraltári hivatalos lapban valamennyi angol alattvalóhoz szóló felhívás jelent meg. Mindenkit, aki még nem dolgozik a háborus kisegítő szolgálatban, felhívták, hogy azonnal jelentkezzenek.

Gibraltárból jelentik: A francia Marokkóból visszatért angol menekültek száma már 12 ezerre emelkedett.

Pénteken ismét olasz repülő-támadás volt Málta ellen.

Rómából jelentik: A Stefani iroda légi és tengerészeti arcvonalbeli különtudósítója jelenti: Az olasz repülők pénteken délután ismét támadást intéztek Málta ellen. A robbanó és gyújtóbombák erősen megrongálták a repülőter berendezését és tönkretették a földön levő repülőgépeket. Két angol vadászipülőgépet, mely harcászalt az olasz gépekkel, lelőttek. Valamennyi olasz repülőgép visszatért kiindulási helyére.

Anglia megszünteti a Kína javára folyt szállításokat

Tokióból jelentik: A japán fővárosban úgy tudják, hogy Anglia elfogadja Japánnak azt a követelését, hogy szüntesse meg Kína részére a Burmán át folyó szállításokat.

Dr Tataru Coriolan királyi helytartó nagyváradi látogatása

Nagyvárad. Saját tud. Tataru Coriolan dr Szamos tartományi királyi helytartó pénteken Nagyváradra érkezett. A királyi helytartó megérkezése után tanácskozássra ült össze Todorut Valér tábornok-megyeifőnökkel, Chirila Augusztin polgármesterrel, valamint Gritta Ovidius rendőrkezes-torral. A tanácskozásokat szombaton délelőtt Ghineranu tábornok, katonai parancsnok bevonásával a vármegye-házban folytatták.

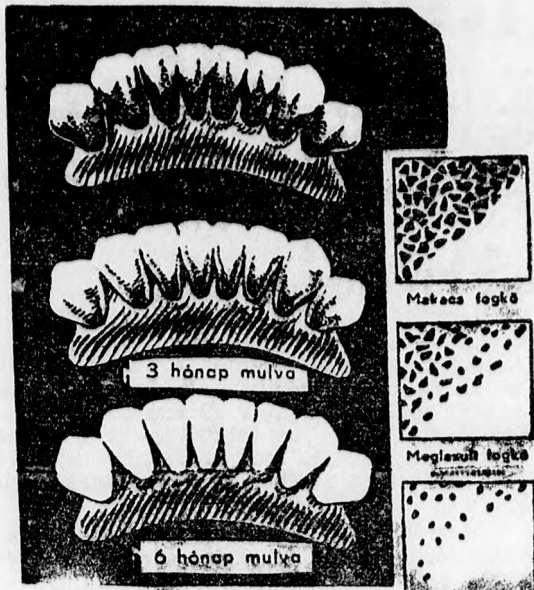
Tataru Coriolan fogadta Schuster ezredes, német konzult és Dónáth német kulturális bizottsági elnököt és velük is megbeszélést folytatott. A királyi helytartó ezenkívül fogadta dr. Soós István képviselőt.

A Katolikus Kör ügyében Gyöngyössi István elnök, dr. Patzkó Elemér, valamint Pintér István kérte a helytartó jóindulatu közbenjárását. Tataru Coriolan ígéretet tett kérésük teljesítésére.

A királyi helytartó ígéretet tett a biharmegyei lakosság sérelmeinek orvoslására

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Tataru Coriolan királyi helytartó, aki pénteken Nagyváradra érkezett, szombaton a vármegyeifőnökségen kihallgatáson fogadta dr. Soós István orsz. képviselőt, a Magyar Népközösség elnökét. Dr. Soós István szóban és írásban ismertette a biharmegyei magyar lakosság helyzetét, kívánásait és panaszait, főleg az aratási munkálatokkal kapcsolatban és kérte a királyi helytartót, hogy ezekben a kérdésekben sürgősen tegye meg az intézkedéseket.

Dr. Tataru Coriolan királyi helytartó jóindulattal hallgatta meg a magyarság képviselőjének előterjesztéseit és kijelentette, hogy az aratás biztosítása tekintetében már is intézkedett, a többi kérdésekben pedig szintén sürgősen el fog járni.

A nagy többség különböző kiadás

Ezért oly egyedülálló a KALODONT

Kalodont nemcsak széppé és fehérre varázsolja a fogakat — hanem rövid időn belül fogkömentessé is — és ezen múlik minden!

Mert Kalodont sulfurizin oleat-ot tartalmaz, mely azokat a szerves alkotórészeket oldja, melyek a fogkővet összetartják. A fogkő szétmállik és a tisztításnál fokozatosan eltűnik. Kalodont-nak ez az egyedülálló hatása tartja meg fogait erősnek és egészségesnek.

KALODONT fogkő ellen

Uj kormány alakult Franciaországban

Laval a miniszterelnök. — Az államfői hatáskört is Laval veszi át, ha Petain tábornagy bármely okból nem gyakorolhatná

Vichyből jelentik: Vichyben pénteken új francia kormány alakult. A fontosabb tárcák a következők: Miniszterelnök: Laval. Baudoin külügyminiszter és Marquet belügyminiszter megtartotta tárcáját. Weygand továbbra is nemzetvédelmi miniszter. Pénzügyminiszter: Boutillier, közlekedésügyi Pietry. Hadügyi államtitkár: Colson tábornok, haditengerészeti: Darlan tengernagy, repülésügyi: Peugeot. Abban az esetben, ha bármely okból Petain nem gyakorolhatná az államfői tisztjét, ezt a teljes jogkört Laval venné át. Az új francia kormányban ifjúsági és családvédelmi miniszter is van. Ezt a tárcát Ybarnegaray tölti be.

Hatszáz tagu nemzetgyűlés tárgyalás alá vette az új alkotmányjavaslatot.

Vichyből jelentik: A nemzetgyűlés péntek délután megalakult. Az ülésen 600 képviselő, illetve szenátor jelent meg. A miniszterek közül ott volt Laval, Baudoin és Frossard. A közönség zsufolásig megtöltötte a karzatokat.

A sziriai francia hadsereg 500 repülőgépét követeli a közelkeleti angol haderők parancsnoka. — A franciák visszautasították a követelést és felkészültek az ellenállásra

Rómából jelentik: A Messagero Athénen át érkezett jelentése szerint a közelkeleti angol haderők parancsnoka felszólította a Szíriában állomásozó francia haderő parancsnokát, vagy adja át a parancsnoksága alatt álló 500 repülőgépet, vagy semmisítsék meg azokat. Az angol parancsnokság figyelmeztette a francia pa-

Miután az elnök megalakultnak jelentette ki a nemzetgyűlést, Laval előterjesztette az alkotmányról szóló negyedik törvényjavaslatot. Kijelentette, hogy a kormány az eredeti szöveggel szemben bizonyos módosítást javasol. A törvényjavaslatot egy bizottság elé utalták és míg az tanácskozott, az ülést felfüggesztették. A bizottság négy szavazat kivételével egyhangulag megszavazta az alkotmányjavaslatot.

Negyedik számú alkotmánytörvény az államfő helyettesítéséről.

Bernből jelenti a Német Távirati Iroda: Vichyben kibocsátották az államfő helyettesítéséről szóló negyedik számú alkotmánytörvényt. Ebben Petain tábornagy elrendeli, hogy ha az államfői tisztség gyakorlásában bármilyen okból akadályozva volna, ezt a tisztséget Laval veszi át. Laval akadályoztatása esetén a minisztertanács hét főnyi többséggel hozott határozatával helyettesítést nevez ki.

parancsnokságot, hogy ha nem teljesíti kívánását, az angol légi haderő az oráni támadáshoz hasonló módon jár el. A francia parancsnokság, hír szerint, visszautasította az angol követeléseket és a legszigorubb légvédelmi intézkedéseket rendelte el.

Jelentősen korlátozzák az állami költségvetés kiadásait

Besarábia és Észak-Bukovina elvesztése csökkenti az állami jövedelmeket

Öfélége rendeletet írt alá, amely az 1940—41. évi költségvetési törvény vonatkozó intézkedései alapján felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy a költségvetésbe felvett kiadásokat jelentősen korlátozza.

A rendelet értelmében minden miniszterium 1940—41. évi kiadási előirányzatát 10 százalékkal csökkentik, a következő kivételekkel: A fizetések és ezek járuléka, a nyugdíjak és általában a személyi illetményekkel kapcsolatos kiadások. A köztartozások kamatai és törlesztési összegei. Az emberek és állatok táplálásával, ellátásával és orvosi gondozásával kapcsolatos kiadások. Hadfelszerelés.

A fenti csökkentéseknek az egyes költségvetési tételekre való elosztását minden miniszterium külön, a pénzügyminiszteriummal egyetértésben végzi el.

E rendeletet a király a következő pénzügyminiszteri indokolás figyelembevételével írta alá:

Besarábiának és Észak-Bukovinának Szovjetországnak által való elfoglalása érezhetően

csökkenti a jövedelmeket, mert a tartományokból jelentős összegű adókat hajtottak be, ezzel szemben azonban az állami kiadások nem csökkentek az említett területek elvesztésével, mert az ottani közhivatalnokok és állami nyugdíjasok nagyrésze elmenekült és jogos fizetési igényeiket továbbra is ki kell előgíteni.

Másrészt — folytatja az indokolás — a hadsereg mozgósítása, valamint a rendkívüli események, amelyek minden európai államban lejátszódnak, érezhetően kedvezőtlen hatást gyakorolnak országunk gazdasági, pénzügyi, ipari és kereskedelmi tevékenységére.

Mindezek a tények korlátozni fogják az állami költségvetés végrehajtásának lehetőségeit, mert egyrészt csökkentik a bevételeket, másrészt pedig növelik a kiadásokat.

Hogy tehát elejét vehessük a költségvetési egyensúly felborulásának, szükségessé vált a költségvetésbe felvett kiadások csökkentése, ami a törvény értelmében, királyi rendelettel is végrehajtható.

Kilencszáz éve nem jártak idegen hadak Anglia területén

Londont már a rómaiak is kereskedelmi központnak ismerték

Az Anglia ellen megindult háború, amely most érkezik el kifejlődéséhez, felveti az időszerű kérdést: tulajdonképp mikor is jártak utoljára idegen hadak Anglia földjén?

A kelta származású brit és gael törzsek által lakott szigetországot a föníciaiak keresték fel legelőször. Ezt a nagykulturájú népet a brit szigeten talált ólom vonzotta s hajóikkal messze északra eljutottak. A massziliai Pytheas volt az első, aki a szigetországról útleírásában említést tett s részletesen leírta, Kr. e. háromszázban. Pytheas eljutott egészen a shellandi szigetekig, (amelyek a norvégiai háború idején sokat szerepeltek a hadijelentésekben), a görögök is megfordultak Albionban, de *Caesar volt az első, aki a briteket hadddal támadta meg*, (Kr. e. 55—54-ben és Cassivellanus főnököt meghódításra is bírta. Caesar azonban seregével nemsokára Galliába vitorlázott és Britania rendszeres elfoglalását csak Kr. u. 43-ban kezdte meg Claudius római császár. A végleges meghódítást Petilius Cerealis és Agricola fejezték be, akik Kaledoniának nagyrészt is elfoglalták. Hadrianus császár lemondott ugyan Kaledonia meghódításáról, de hogy a megszerzett területeket biztosítsa, százhusz kilométernyi védőfalat emeltetett tizenhét erőddel a Solwaytól a Tyne torkolatáig. Ez a fal romjaiban ma is ismeretes.

Az angliai északi partvidékért gyakori harcok indultak ettől kezdve, de Septimius Severus és Caracalla is lemondtak annak meghódításáról s csak megerősítették a Hadrianus falat.

Carausus római helytartó a központi hatalom hanyatlását látva, frank és szász katonaságra támaszkodva Britania császárává kiáltotta ki magát. Később Constantinus kormánya alatt békés időköt élt Britania s Londonium volt a központja, de annál többet szenvedett aztán a vad piktek és skótok betöréseitől. Theodosius ugyan fényes győzelmet aratott felettük, de berontásaik mind gyakrabban ismétlődtek s felültek a szigetország nyugalmát. A rómaiak aztán végleg lemondtak Britaniáról s hosszú uralkodás után visszavonultak onnan.

Az ötödik században az angeln, szász és jüt törzsekből keletkezett germán népek, az u. n. angol-szászok hatoltak be Britaniába s a piktek és skótok betöréseitől felszabadították ugyan, de irtó háborút kezdtek a britek ellen is és ez a fajharc közel százötven éven át tartott. Az angolszászok Eybert wessexi király jogára alatt egyesültek és a szigetország ekkor (802) kapta Anglia nevét. Az ország fejlődésnek indult, de britek a norvég, svéd és dán kalózok betöréseivel nehezen tudtak megbirkózni, végre mégis kiűzték őket. 1138 augusztus hó 22-én kikergették Dávid skót királyt és hadait is az országból az u. n. „zászló csatában” s azóta idegen hadak nem léptek Anglia földjére.

Most pedig közel kilencszáz év után, a német repülő bombái hullanak az angol erődítésekre s elérkezik rövidesen az az idő is, amikor a XX. század két nagyhatalma Anglia területén méri össze eráját. (—la.)

A menekülő arany

Hírek jelentek meg, amelyek leszögezik, hogy Amerika területén van a világ aranykészletének 80 százaléka. Évek óta az ismeretlen orosz arany, fluktuáció arányát és az orosz arany mennyiséget nem számítva, a most felállított 80 százalékos arany nem túlzott. Az európai államok ma már valóban csak az arany egyötödét birtokolják. Igaz, hogy az angol, francia államok, valamint a megszállott három országnak aranyai a tengerentúli vannak, de ezeknek tetemes részét a hadfelszerelés költségei fel fogják emészteni.

A jövő gazdasági helyzet kialakulása úgy képzelhető el, hogy Amerika is kényyszerülni fog a háború után valutáját az aranykészlettel függetleníteni, különben olyan árfolyamot ér el a dollár, amelyen külkereskedelmet folytatni nem tud. **Hatalmas aranykészlete mellett is igyekeznek majd az óriási vagyon karjai menekülni és a szegény országok gazdasági rendszerére áttérni.** Ami Európában történik, az nemcsak politikai és társadalmi harc, hanem elsősorban nagy gazdasági forradalom, amelyben az aranyat detronizálták. A német gazdasági rendszer teljes eredménytelensége a háborús győzelemben mutatkozik és hogy ezt annyian kétségbevonják, az annak tudható be, hogy a világ az arany bűvés hatalma alatt, a tüke mindenhatóságának bükkörében élt. A német gazdasági fejlődés a termelési tényezők fontosságát oszlatózkodásának felborítását jelentette: az államszervezés a munkát állította elsőrendű termelési tényezővé a tőkével szemben. Pótolták munkával azt, ami aranyban hiányzott.

A „munkaváluta” feljokozása csak átmeneti lehetett, mert az nem felel meg a kor szociális fejlettségének és ezért olyan új kornak kell jönnie, amelyben a munkateljesítmény mérsékeltébb ütemét az aranygazdálkodás teszi lehetővé. Ez az utóbbi fogalom szintén a harmadik birodalom gazdasági terminológiájából ered és a pénznek az áruforgalomból való kisorsítását jelenti. A pénz már csak értékmérő és nem csereeszköz, mert a forgalom az áruk kompenzációjából áll elő. Egy ilyen pénznek csak matematikai jelentősége van és belső értékre nincsen szüksége: felszabadul tehát az arany rabságából. Az aranygazdálkodás, a modern csereforgalom tökéletesedik általa, ha Európa nyersanyagokhoz jutnak. Mivel a német gazdasági forradalom első részének sikere biztosítja a gyarmatszerzést, valószínű, hogy a német birodalom tovább halad a forradalom útjain, amelyre eredetileg szükségből, szegénységből lépett.

Amerika minden aranygazdasága mellett is igazolni kényyszerül ehhez a programhoz. Ma még Caesar a kivétel terén, árákat diktál és jüzdik a konjunkturában, Délamerikában elnémutak vetélytársai. Anglia és Németország, amelyek nyakig vannak a totális háborúban, Japán az egyedüli, amely a versenyen kívül álló módon leszorított termelési költségekkel még valahogy létezik az exportpiacon. Egyedül Délamerikába az Unió kivételével 400 milliárd lei értékkel több volt az év első felében, mint 1939-ben. Az amerikai export emelkedése ebben az időszakban 55 százalékos volt átlagban, különösen emelkedett Oroszországba 81, Olaszországba 60, Kanadába 48 százalékos többkivitellel. A „világ szállítója” lett tehát az Unió máris, holott az Angliába induló hadiszállítmányok alig indultak meg.

De a prosperity langyos-kellemes érzésébe valószínűleg belevegyül a jövő gondja is. Ha az európai államok hadigépezete megáll, a munkanélküliség megakadályozása végett sürgősen át kell váltani az ipart a békecikkek termelésére. A jelenlegi háború korántsem fogyasztott olyan nyersanyagkészletet, mint a tartós, nyugodt ütemmel mindent felemészítő világháború. Ahogy a háborút leállítják, a békecikkek nyersanyagainak erőteljes beszerzése, blokkát készletek előbuvása következik és Európa a szociális megrázkódtatást csak erős ütemű termeléssel kerülheti el. Amerika számára Európa elvesztés, nem fogyaszt többé, viszont a gyarmatokon, Délamerikában szembetalálja magát az új Európával, amelynek munkaválutája van, aranya nincsen és ezért dolgozni és olcsón termelni kényyszerül. Az aranyfedezettel fölényesen bíró dollár kialakult árák versenyképesek nem lehetnek.

Az Európából menekülő arany önmagának foglya lesz és elveszti azt az értékbecslést, tekintélyt, amely száz év óta mindenhatóvá tette. Egyes közgazdasági írók szerint Amerikát az „aranyguta” veszélyezteti, a vérbőség, amelytől a gazdasági élet radikális átszervezésével tud menekülni. Európa évtizedekig nem tudja visszaszítani testébe a menekített aranyat és enélkül egy puritánabb gazdasági rendet épít ki, ahol a pénz nem Isten.

Szezon végi nagy **olcsó elarusítás** Telefon: 15-39

„LUX” cipőáruházban

Nagyvárad, Bulevardul Regele Ferdinand 3. Japport cukrászdával szemben.

Női-, férfi- és gyermek **cipők** Lei 175, 225, 275, 325, 395, 495, stb.

Varrott talpu római szandálok számonként 7 lei.

A további háború angol kilátásai

Az angol külügyminiszter legutóbbi beszéde, amit a lordok házában tartott, igen élénk körvonalakat ad arról, hogy a közelkeleti területeket mennyire számbavették, mint olyan helyeket, ahol Anglia még háborút fejleszthet ki, s ezzel a maga ellen irányuló közvetlen támadás terhét máshová tudhatja áttolni. Bizonyára van e számítás mögött olyan elképzelés is, hogy a közelkelet és a szovjet szomszédsága további háborus változatok lehetőségét is magában foglalja.

Ami a számításokat illeti, azok ugyan kódos bizonytalanságokra támaszkodnak, de van bennük valami reménység abból a hagyományos felfogásból, hogy Anglia századokon keresztül hatalmi megalapozásokat vitt végbe, s azok olyan egyszerre nem roskadhatnak össze. Jöhet sok véletlen is, ami a hadiszerecsének fordulatot adhat, vagy legáltalában úgy el lehet húzni a háborút, hogy azalatt az eddigi szerencsés hadviselő fél is kimerül. Végeredményben a háborút katonailag ugyan nem lehet már Angliának megnyernie, de gazdaságilag még mindig lehetséges lesz egy ötvenszázalékos kiegyezés.

Érdekes ahogyan Halifax Palesztinát a háború-kiterjesztés legbiztosabb központjaként tudja felfogni. Ehhez azonban szükségesnek tartja kiemelni, hogy a palesztinai zsidókon kívül az egész arab világ is hozzájárul az angol háborus törekvések erősítéséhez. Hogy a palesztinai zsidó népesség a hadviselés szempontjából katonai elemként nem igen jöhet számba, az kivethető ebből az arabokra való nagy számításból is. Viszont éppen a palesztinai zsidókérdés egyik nagy akadályozója az őszes arabok nagy nemzeti egysége törekvésének, s így a zsidó és arab erők angol egybefogása, illetve ennek az egybefogásnak az angol elképzelése valami számítási hibát foglal magában.

Az angolok nem számolnak az arab nemzeti törekvések mélységével, kiterjedésével és önmagába visszatérni akaró életűségével. A nagy-arab mozgalom belső feszítő ereje és önállósági törekvései helyett az angolok csak az egyes arab fejedelmi családok és felső rétegek külön-külön uralmi elhelyezkedését látják, azokat igyekeznek pártolni és e pártolással egymás ellen kijátszani. Hogy ez a népek mostani öntudatosodási áramlatában nem valami időszzerű kezelés, az nyilvánvaló. De ez az időszzerűség egyuttal azt is jelenti, hogy az angolok arab-politikája nem sokáig bírhatja ki a világujulási folyamat teherpróbáját.

Egyiptom is arabnépű nagy érdekelttség. Ott az egész mult század folyamán, de különösen a század eleje óta a felszabadulási törekvések folytonosak és folyton erősödők. A mult században a törököktől való felszabadulást vitte végbe Egyiptom népe. Megtette ezt angol és francia segítséggel, aztán angol védnökség alá jutással. Ebben a században már az angoltól való szabadulás lett az egyiptomi nép életiránya. A világháború után el is értek az egyiptomiak bizonyos formái felszabadulást, de ez még mindig nem elegendő a számukra. Mert csak úgy tudott kiegyezni Angliával, hogy ez utóbbi a katonai uralomban osztozkodik az egyiptomi belső kormánnyal. A Suez-csatorna átjárójának az angolok javára való védelme címén van meg ez a katonai társuralkodás.

Ez azonban éppen most igen különös helyzetbe hozza Egyiptom „önálló” kormányát a tengelyhatalmak államaival szemben. Az angol katonai igyekezetek is saját területén helyet kell szorítani, viszont azt is fel akarja tüntetni, hogy ő, a külön Egyiptom nem áll harcban a tengelyhatalmakkal. Ennek a felemás helyzetnek kifejezése az, hogy Egyiptom a tengelyhatalmak államaiból ugyan visszahívta a követeit, de hadviselő félnek mégse nyilvánította magát velük szemben. Aztán például Alexandria polgári kiürítését is angol katonai parancsra megkezdették ugyan, de csak fogcsikorgatva és csak 40 ezrenyi lakosság elkötöttségével, holott az angolok az egész egymilliónyi polgári lakosság elkötöttségét követelik.

Az ilyen jelenségekből megítélhetjük, hogy az angolok egyiptomi támaszpontját az egyiptomi nép egyáltalában nem veszi körül a maga belső együttérzésével. Az egyiptomiak nemzeti pártja túlnyomó többségben van, s az angol nyomás miatt mégse ez a párt van kormánnyon. Emiatt is megvan Egyiptom legöntudatosabb rétegeiről a folytonos ellenérzés Anglia iránt. Ilyen belső állapotok mellett Halifax külügyminiszter egész belső meggyőződéssel mégse hivatkozhatik arra, hogy

Egyiptom földjén teljes biztonságban érezheti magát. Ott csak Anglia döntő győzelme tudná elfojtani az angolelleses szabadságtörekvéseket. És most, meg a további háborufolytatásban éppen ez a győzelem az, ami még bizonytalan.

Törökország még az, amelyik felől Halifax nagy bizakodással beszélt. Azonban Törökország is mindinkább óvatos lett, s Franciaország leverése óta ez az óvatosság mindinkább olyan katasztrófába kezdett átmenni, hogy a törökök nem vállalják Anglia javára a segélynyújtást. Az Angliával és Franciaországgal kötött segélynyújtási egyezményt mindinkább úgy értelmezik, hogy az csak saját önvédelmük érdekében érvényes. Ha t. i. olasz részről megtámadás érne őket, akkor követelhetik az angol és francia segítséget, de fordított esetben nincs török kötelezettség a segítségadásra. Minthogy pedig közben a francia fegyverszüneti egyezmény a francia részről jövő segítséget teljesen kiküszöbölte, amiatt az egész segélynyújtási egyezményt török részről olyannak kezdik tekinteni, mint nemlétezőt. Halifax mégis abban bizik, hogy a törökök ezt az egyezményt érvényben levőnek tekintik, s így Anglia bizony támaszkodhatik a törökökre.

Közgazdasági lapokban mind sűrűbben jön az az értesülés, hogy Anglia gazdasági körei már túlvannak a háboruban való bizakodáson. A londoni banknegyed, a világgazdaságon eddig uralkodott „City” nem is háborus számításokkal foglalkozik már, hanem a háború utáni válsággal és annak következményeivel. Az angol közlekedési részvények legutóbbi óriási értékvesztése igen beszédes jelenség arra nézve, hogy az angol tőzsde hogyan érzi a gazdasági uralomváltozás elkövetkezését. London azt kezdi előrelátni, hogy csak nagyon szűkre szorított birodalmi érdekek maradnak meg Anglia közgazdasága számára. Megkezdődött az aggodalom, hogy minden külföldi érdekességüket elvesztik, s különösen nagy gondban vannak Spanyolország miatt, hol egyáltalán nem fogadják el az angol tőke részeseését az ország ujjaépítési műveleteiben. Hasonló jelenségek mutatkoznak az angol tőkessel szemben a Balkánon, a Közelkeleten és Délamerikában. A City már azzal is számol, hogy a háborus költségek miatt is óriási gyöngülés áll elő az angol pénz értékében, s véglegesen le kell mondani arról, hogy az angol font a világ legjobb pénzértéke maradjon.

A londoni pénzköröknek ezt az aggodalmát tükrözi vissza, hogy az angol pénzügyminiszter helyettese most Amerikába megy a pénzgondokról való tanácskozára. Halifax háboruban bizó beszédét így rontja le a pénzügyi államtitkár segélykérő utazása. Már a pénz emberei is azt mondják, hogy menteni kell, ami menthető. S talán Halifax is ugyanezt mondja, mikor még a háborus lehetőség bizonytalanságaival biztatja honfitársait.

A propagandaminiszter rádióbeszéde

„Nincs ok sem pánikra, sem nyugtalanságra” — mondotta Nichifor Crainic

Bucurestiből jelentik: Nichifor Crainic propagandaminiszter péntek este 9 órakor rádióbeszédet mondott „Politikai szolidaritásunk” címen.

„A Gírtu-kormány — mondotta a propagandaminiszter — integrális nacionalistákból és tisztá férfiakból áll. A kormány nem akarja tudatlanságban tartani a közvéleményt, szakított a „hallgatás taktikájával”. Az igazi nacionalizmus nem jelenti a fentlévők elszigetelődését. A kormányzásra hivatottak és az összes polgárok meg kell ismertessék egymással a valóságot, hogy morális blokkot, rendheltelen sziklát alkothassanak.

Kijelentem: semmi ok sincs pánikra vagy nyugtalanságra. Ennek ellenére közvéleményünknek van egy rétege, amely meglepően gyorsan reagál a legellentétebb és legfantasztikusabb állításokra, amelyek önmagukat leplezik le képtelenségükkel.

Kegyetlen fájdalomt ad magunkat a fájdalomnak. De homályosítja el a fájdalom józanságunkat, hogy nyugat vagy dél felé alaptalan nyugtalansággal tekintünk. Az állhíreknek nincs más céljuk, minthogy megtérjék egységünket. Ismerik önk-ezeknek az állhíreknek forrását. Belső és külső ellenségeink olyan események híreit terjesztik, amelyek csak az ő beteges képzeletükben születtek meg. Minden románnak a kormány mellett a helye, hogy ellene szegüljön ennek az állhír-hullámnak. Kik terjesztik ezeket? Azok, akik proletárfordalmat akarnak szítani, vagy azok, akik rendezárással szeretnének gátat vetni a nacionalizmus kiteljesedésének, vagy a külső ellenségek közül azok, akik azért kívánják a zavart, mert mohóságukban azt hiszik, hogy barázdáinkból elvehetnek maguknak. Van még egy kategóriája a politikuskok, akik a szelmalom harcot, amit 20 éven át folytattak, tovább akarják vinni és nem látják be, hogy a nemzetközi demokrácia rendszerének egyszersmindenkora vége. Ime Franciaország is, amely vezéresillaga volt ennek a demokráciának, alapjaiban alakul át és felveszi a totális rendszert. Egészséges nemzet vagyunk, földünkhez kötött nemzet. Önfenntartási ösztönünk legyőzi ezeket a megzavarási kísérleteket. Ide vagyunk rögzítve ehhez a földhöz.

A propagandaügyi miniszter ezután a Nemzet Pártja szervezetről beszélt és magasztalta őfelsége előrelátását, amely már két évvel ezelőtt megtalálta az utat a román nemzet alkotó erőinek egybefogására.

Kimélet nélkül jár el a belügyminisztérium a rémhírterjesztőkkel szemben

Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium felhívja a közvélemény figyelmét a hallgatás parancsszavára. Ismételtlen utal a bülügyminisztérium a büntetőtörvénykönyv 329. szakaszára, amelynek értelmében hamis, vagy céltalos hírek terjesztése — amelyek az ország védelmére, rendjére vagy jó-

jóhírnevére ártalmasak lehetnek — 10 évig terjedő börtönbüntetéssel sújtandó. A belügyminisztérium kimélet nélkül bíróság elé fogja küldeni mindazokat, akik rosszhiszeműségből, vagy a nemzetvédelmi és közrend szempontjainak megnemértéséből rémhíreket terjesztenek.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

Az európai események hatása a búza világpiacára

A tengerentúli gabonatermelő országok sanylik meg a nyugati háborút

A nemzetközi diplomáciai és háborús események, mint minden időkben, most is nagy kihatással vannak a búza világpiacára. Érdekes azonban, hogy az európai háborút elsősorban nem az európai búzatermelő államok, hanem a tengerentúli kivitelre berendezkedett gabonatermelő államok érzik meg.

A tengerentúli búzatermelő államok számára az európai államok közül mindössze Anglia maradt meg vásárlónak. Azonban bármennyire is reménykednek ezek az országok, hogy Anglia képes lesz a jövőben is minden feleslegtermésüket megvásárolni és elszállítani, — ez a reménységük mind kivihetetlenebbnek látszik. Anglia vásárlását és szállítását ugyanis napról-napra nehezebbé teszi a német tengeri hajóhad, a tengeralattjárók, az aknák, de főképpen a német repülőgépek ellenőrzése. S a hatalmas brit kereskedelmi flotta az utóbbi hónapok alatt elszenvedett veszteségek következtében már nem is tud kellő mennyiségű szállítóhajót küldeni a tengerentúli búzáért.

Az elmúlt hónap utolsó felében az angliai szállítás csökkenése miatt hatalmas árzuhanás állott be az amerikai búzapiacra. Legnagyobb volt az európai események hatása a winnipegi, a chicagói, valamint a newyorki gabonátözsédre.

Arómai Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet adatai.

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet megállapításai szerint az utolsó hét hónapban a világ búzakisvitele meghaladta a 10 millió tonnát. Kanada a maga hatalmas raktáron levő búzafellegével nem tudta túlhaladni ebben az évben az argentin búzakisvitelt, bár Argentinának megközelítőleg sem volt jó az idei kivitele. Argentinából eddig a távolkeleti államokba s Angliába szállították a búzakisviteket s ezek a szállítások most nagyban csökkentek.

Ami az Egyesült Államok búzakisvitelét illeti — szintén megérezte az európai eseményeket. A hiba a belföldi és az exportárak közötti nagy különbségnek tulajdonítható.

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet eddig beérkezett adatai szerint a téli fagy nem okozott az ezévi búzatermésben annyi kárt, mint ahogy azt eleinte hitték. Megerősítik a római mezőgazdasági hivatalnak ezt a megállapítását a legújabb magyarországi, valamint romániai helyzetjelentések is. A római nemzetközi mezőgazdasági intézet egyébként a búza, valamint a tengeri világ-helyzetéről a következő részletekben számol be.

Az Egyesült Államokban a kormány sem képes megakadályozni a búza áresését.

Az Egyesült Államokban az elmúlt hónap második felében nagy áresőkkenés lépett föl a búzapiacra. A búza ára átlagosan 400 leivel esett vagononként. A búza áresőkkenését itt nemcsak az európai események idézték elő, hanem az is, hogy kedvező jelentések érkeztek az ezévi termésállításokról.

Az Egyesült Államok kormánya azzal akarta a búza áresését megakadályozni, hogy a felesleget állami raktárakban halmozták föl. A kormány intézkedése azonban nem váltotta be a kívánt reményeket, mert a búza ára így is tovább csökkent.

A tengeriből eddig kevés volt a felhozatal az Egyesült Államok gabonapiacain. A termelők nem hajlandók nagyobb tételekben mindaddig piacra dobni múltévi termésüket, amíg nem tájékozódhatnak kellőképpen a tengeri mostani termékelállításairól. Kiviteli üzletkötések éppen ezért nem is történtek. Az eddigi kisebb tételű vásárlások csak a belső elváltást, valamint a készletgyűjtést célozzák.

Kanadában is zuhannak az árak.

Kanadában még nagyobb a búza áresőkkenése, mint az Egyesült Államokban. Winnipegben vagononként 2000 leivel esett a búza ára. Exportra alig vásárolnak búzát. Üzletkötések legfeljebb belső és helyi szükségletek fedezésére történnek. Hozzájárult a búza árának csökkenéséhez az is, hogy az ország nyugati részében, ahol mindaddig eső nélkül állottak a búzátáblák — most bőséges esőt kaptak s itt is jó termésre van kilátás.

Argentínában egyelőre csend van a búzafronton.

Az amerikai államok közül egyedül Argentína az, ahol egyelőre nagyobb árváltozás nem volt tapasztalható a búzapiacra. Ez annak tulajdonítható, hogy a buenosairesi hivatalos búzátözséde mindvégig ragaszkodott a kormány által megállapított

Romániában folyik az aratás

A romániai termékelállításokról a földművelésügyi miniszter most kiadott közleménye alapján számolunk be.

A közlemény szerint az időjárás az egész országban megjavult s a hőmérséklet mindenütt emelkedett. Az őszi búzavetések mindenütt jónak mondhatók a tengerparti vidék és Szamos tartomány kivételével, ahol csak közepes termésre lehet számítani. Helyenkint kisebb károkat okozott a gabonarozda. A tavaszi vetések mindenütt kitünőnek ígérkeznek.

Magyarország minden búzafellegét elhelyezheti Németországban és Olaszországban

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet további megállapításai szerint Magyarországon 2 millió 7 ezer tonnára becsülik az 1940. évi búzatermést. Az elmúlt évi 3 millió tonnás búzaterméshez viszonyítva kevés visszaesést mutat ez a szám. Az értékesítési lehetőségeket, valamint a gabonapiacot Magyarországon a legkevésbé sem befolyásolják

Maradék készletünket

kizárólag

jó minőségű cipőkben

mint minden évben, ezuttal

is rendkívül olcsó árban el-

árusítjuk.

REICHARD cipőáruház

minimális árakhoz s a fekete tőzsdén a kormány erélye folytán nem tudtak nagyobb üzletkötéseket nyélbeütni. Azért itt is tartanak attól, hogy az európai események kihatással lesznek a gabonapiacra s a kormány ebben az esetben megelőző intézkedéseket készül életbeléptetni. Nem lehet azt sem tudni, hogy a kormány által megállapított árakat meddig tudják tartani, mert annak ellenére, hogy nem változtak a gabonárak, a gabonakereskedelem meglehetősen pang.

A tengeri hasonló helyzetben van, mint a búza. A kormány erélyes rendszabályokkal védi az árakat. Igaz, a mostani körülmények között nincs nehéz dolga a kormánynak, mert az az Argentina, amelyik rendes körülmények között évi 175 ezer tonna tengerit tudott külföldre szállítani, most a gyenge termés miatt nem exportálhat többet 45 ezer tonna tengerinél.

A tengeri ott, ahol idejében elvetették s idejében dolgozni is tudtak, jónak mondható. Ott azonban, ahol a vetéseket hosszú ideig víz borította, s ahol rosszabb volt az időjárás: a tengerivetések gyengék.

Az őszi árpa aratása befejezés előtt áll. Kevés hely kivételével a búza aratása országsszerte megkezdődött. Az egész országban erősen érzik a munkaerők hiánya. A munkabérek aránytalanul magasak s általában 100 lei nanszámot s kosztot adnak az aratóknak.

az európai események, mert Magyarország bármilyen nagy búzafellegét is el tudja helyezni Németországban és Olaszországban.

A tengerpiac is a lehető legelőkelőbb Magyarországon. A kereslet és a kínálat egyaránt nagy s az árak ehhez viszonyítva állandóan emelkednek. Így június hó végén 2390 pengőért vásárolták a tengerit a budapesti terménytözsden.

A kedvezőtlen időjárás miatt Jugoszláviában egyre emelkedik a búza és a liszt ára.

Jugoszláviában kedvezőtlen időjárás hatása alatt van a gabonapiac. Az árak emelkedőben vannak. Június végén a tiszai búza vagononkénti ára 1200 leivel emelkedett. Egy vagon tiszai búza ára ebben az időpontban 77,100—77,700 lei volt. A búza áremelkedése természetesen maga után vonta a liszt áremelkedését is. Az utolsó hét alatt a búzából mind kisebb volt a kínálat, úgy látszik, hogy üzérkedők rossz termésre számítva visszatartják a piacra a búzát.

Bulgária elővigyázati intézkedéseket hajtott végre.

Bulgáriában a mostoha időjárás: fagy, eső, jég 30—80 százalékos pusztítást okozott a vetésekben, azonban még így is közepes termésre számítanak. A gabonaraktárakban nagy készletek vannak felhalmozva, amelyek jóval felülmúlják a belső szükségletet. A bolgár kormány azonban elővigyázati intézkedésként mégis felfüggesztette a gabonakisvitelt.

RHEUMA
ISIAS
ANGOLKÓR
SKROFULA

NŐI BETEGSÉGEK
CSONT TUBERKULÓZIS
DERÉKFÁJDALMAK
ÁLTALÁNOS GYENGESÉGBEN

szenvedők biztos gyógyulást kapnak a

Carmen-Sylva-i

Grand Hotel Movila és Hotelul Băilor (Fürdő szálló)

olcsó áru pausálkurái által.

20 nap 14 meleg iszapfürdővel, összes taxákkal

Lei 7.000.- és 8.300.- (esetleg 2 személy 10 napos kurával.)

Felvilágosítás és jegyfüzetek kaphatók lapunk kiadóhivatala, Regele Carol II. No. 5 utján. Csakis hozzánk forduljon jegyfüzetekért.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, II. KAROLY KIRÁLY-UT 5. SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 le. Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér. — vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037. Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem örzünk meg s nem adunk vissza

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Még mérsékelt és északi-északkeleti szél, egyes helyeken, főként a nyugati megyékben zivatar. A hőmérséklet tovább emelkedik.

A PÁPA LEMOND NYÁRI SZABAD-SÁGÁRÓL. Vatikánvárosból jelentik: XII. Pius pápa elhatározta, hogy ezidén nem szokásos üdülőhelyén, a gandolfoi kastélyban fogja tölteni a nyarat, hanem egész nyáron át a Vatikánban marad.

KEDDEN KIPRÓBÁLJAK A NAGYVÁRADI LÉGVÉDELMI SZIRÉNÁKAT. Nagyvárad. Sajtó tud. A város légvédelmi hivatala közli, hogy kedden, július 16-án délután 4 és 6 óra között kipróbálják a város légvédelmi szirénáit. A légvédelmi iroda tudomására hozza a város lakosságának, hogy kizárólag a szirénák kipróbálásáról van szó, tehát nem lesz légvédelmi riadó s az utcai közlekedés nem szünetel.

TOVÁBBRA IS ÉRVÉNYBEN MARAD A TENGERI KIVITELI TILALMA. A Hivatalos Lap július 9-iki száma közli a nemzetgazdasági miniszter rendelkezését, amelynek értelmében újabb intézkedés meghosszabbítja a tengeri kiviteli tilalmát.

Püspök-fürdői kedvezményes fürdőjegyek kaphatók kiadóhivatalunkban.

ROMÁNIA FAKIVITELÉ 25 SZÁZALEK-KAL CSÖKKENT. Bucurestiből jelentik: Az erdőüzemek termékeinek kivitele az év első hónapjában 202.019 tonna volt, a múlt év megfelelő időszakának 356.300 tonna kivitelével szemben. A csökkenés 27 százalék. 1940-ben semminemű tüzfakivitel nem történt.

Bezárják azokat az üzleteket, amelyeket a 2 százalékos nemzetvédelmi adó miatt már egyszer megbüntettek. Nagyvárad. Sajtó tud. A pénzügyminiszterium rendelete alapján hétfőn négy pénzügyigazgatási tisztviselő: dr. Solomon Iosif, dr. Tamas Emil, Florian Ovidiu és Coroiu I. Nicolae pénzügyi kontrolorok a város egész területén megkezdik a 2 százalékos nemzetvédelmi adó ellenőrzését. A pénzügyigazgatási tisztviselők minden céget és vállalatot felkeresnek, hogy a helyszínen állapítsák meg a nemzetvédelmi adó lerovásának törvényben előírt helyességét. Mivel már az amnesztia a 2 százalékos nemzetvédelmi adóra nem vonatkozik, mindazokat a cégeket, amelyek már egy ízben meglettek bírságotva a nemzetvédelmi adó rendelkezéseinek be nem tartása miatt, igen könnyen az a veszély is fenyegeti, hogy újabb kihágás esetén üzletüket, vagy vállalatukat ideiglenesen bezárják. A pénzügyigazgatóság előre figyelmezteti az összes céget és vállalatokat, hogy legyenek készen erre az újabb, szigorú ellenőrzésre, mert bár az ellenőrzéssel megbízott tisztviselőket a jóindulat és jóakarattal vezeti, az esetleges kihágásokat nem nézhetik el és kötelességük bárkivel szemben is a bírságolási jegyzőkönyvet felvenni.

ISMERETLEN TETTESEK SOROZATOS BÉ-TÖRÉSEKET KÖVETEK EL A ZILÁHI SZŐLŐ-HEGYEKBE. Zilahról jelentik: A zilahi szőlőhegyekben már hetek óta betörők garázdálkodnak. Az ismeretlen tettesek egymásután törnek fel a borospincék jól megvasalt ajtajait és ablakait és minden értékesebb holmit magukkal visznek, ahol pedig nem találhatnak semmit, ott bosszúból összetörnek a pincék berezítését. Eddig több mint husz pincét törtek fel a várost környező szőlőhegyekben. A zilahi rendőrség most őrzőjegyeket indít utba a szőlőhegyekbe, hogy a vakmerő tetteseket kézre kerítse.

A nagyváradai prémontrei rend közli, hogy vasárnap este fél 7 órakor megtartják a Szent Norbert-ünnepekkkel kapcsolatos körmenetet a prémontrei templomból.

SZEPTEMBER 30-IG MARAD ÉRVÉNYBEN A TÜZIFA KEDVEZMENYES SZÁLLÍTÁSI DIJSZABÁSA. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium közbelépésének eredményeképpen az államvasutak igazgatósága szeptember 30-ig engedélyezte a tűzifa kedvezményes tarifa szerinti szállítását.

Petroleumkorlátozás Törökországban. Isztanbulból jelenti a DNB: A petróleum készletek csökkenése folytán a török kormány az égő termékek fogyasztásának észszerűsítését határozta el. A magánautók csak csökkentett mennyiségű benzint kapnak. A kormány másik intézkedése az, hogy az egész országban a hírlapok kötelesek eddigi terjedelmük felére szállított oldalszámot megjeleníteni, kivéve a fővárosban megjelenő Ullus című hivatalos lapot.

* A Szamos Tartományi Építőipari Céh felhívja tagjai figyelmét, hogy a nagyváradai Dorian mozi igazgatóságával történt megállapodás szerint az előadásokra kedvezményes jegyeket ad a tagsági könyv felmutatása mellett. Elnökség.

REPÜLŐ-BIZOTTSÁGOK VIZSGÁLJÁK FELÜL AZ ÜZLETEK KÖNYVVEZETÉSEST. Nagyvárad. Sajtó tud. A pénzügyigazgatóságon a főbb tisztviselők bevonásával tegnap fontos értekezletet tartottak a kereskedelmi könyvek felülvizsgálása ügyében. A pénzügyigazgatóságnak ugyanis tudomására jutott, hogy egyes cégeknél és vállalatoknál nem vezetik rendszeresen a törvényben előírt naplót. A tanácskozás eredményeként elhatározták, hogy a jövő hét valamelyik napján repülőbizottságok jelennek meg a kereskedelmi és egyéb vállalatoknál és ezúttal szigorúan fogják ellenőrizni az üzleti könyvvezetéseket.

Két gyermeket agyonsújtott a villám, Aradról jelentik: Kettős halálosvégű villámcsapás történt az aradmegyei Köröscsente községben. Samarchis Petru 17 éves és Bei Petru 14 éves fiuk a mezőn tartózkodtak, amikor zivatar keletkezett és egy lecsapott villám mindkettőjüket agyonsújtotta. A községbeliek már csak megszenesedett holttestüket találták meg. A történetkről értesítették az aradi ügyészséget, amely a temetési engedélyeket megadta.

ERTESITEM

a keresztény nagyjérdemű közönséget, hogy mindennemű

cipőszükségleteit

legjobb minőségben és szolid árban beszerezheti

PÁL cipőüzletben

Oradea-Nagyvárad, Dr. Aurel Lazar utca 1 szám

Részvények adója. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium közli, hogy a névre szóló részvények 0.5 százalékos adójára vonatkozó bejelentéseket legkésőbb július 15-ig kell benyújtani, különben a megfizetendő adón kívül annak háromszoros bírságával is sújtani fogják a mulasztást elkövetőket.

HUSZONÓTEZER LEIES ÉKSZERLOPÁS Nagyváradról jelentik: Géressi Gizella nagybányai lakos jelentést tett a rendőrségen arról, hogy ismeretlen tettes feltörte a lakásában őrzött ékszerkasszát és abból egy briliánskövet, aranyláncot, órárt és más ékszereket lopott. Kára a 25 ezer leit is meghaladja. A rendőrség feltevése szerint, az ékszerlopást a hejlyettel ismerős egyén követhette el. A nyomozás folyik.

Nem drágulnak az elektrotechnikai cikkek. Bucurestiből jelentik: Az Argus jelentése szerint, dacára az import nagyarányu csökkenésének, az elektrotechnikai cikkek ára nem emelkedett, sőt a kereskedők egyes cikkek árát leszállították, úgy hogy azok ma olcsóbbak, mint a március 4-iki árrögzítés idején voltak. Az említett lap szerint egyes cégek ismét bevezették a fizetési kedvezményeket.

Toti Dal, a milánói Scala színház kiváló operanékesnöje (b. o.) és Juni Astor legújabb filmjében

ORKÁN MAROSCSENTE FELETT KÉT HALÁLOS VILLÁMCsapással. Maroscsentéről jelentik: Szerdán Maroscsente község felett orkányszerű vihar vonult át. A vihar közben lecsapó villámok halálrasújtották Samaschis Petru 17 éves és Bei Petru 14 éves, pástorgyermekeket, akik nyájukat épp a falu határában legeltették. Szénnégett holttesteikre csak a vihar elmúltával találtak rá. A helyi csendőrség az ügyben megindította a vizsgálatot, egyben pedig jelentette a tragikus esetet az aradi ügyészségnek is.

Csecsemőholttestet találtak Brassóban, a Cenktövénben. Brassóból jelentik: A brassói rendőrség közegei a Cenk-hegy tövében egy ujszülött fiú csecsemő holttestére bukkantak. Az ügyészség rendelkezése a kis holttestet a Marzescu-kórház halottas házába szállították. A rendőrség nyomozást indított a lelketlen anya felkutatására.

NAGY TÜZVÉSZ PUSZTÍTOTT A BUCURESTI-DANUBIA CUKORGYÁRBAN. Bucurestiből jelentik: Péntekre virradó éjszaka hatalmas tűz pusztított Bucuresti egyik gyárnegyedében. A Danubia cukorgyárban keletkezett a tűz és a gyárnak egész üzeme s melléképületei is a lángok martalékává váltak. A tűz okának felderítésére a vizsgálat megindult, hozzátétve megállapítás szerint a kár tízenötmillió lei.

A harmadik emeletről az utcára zuhant Constantában egy katona. Constantából jelentik: Megdöbbentő szerencsétlenség történt a constantai „Caciula” szállóban. Néhány napja a szállóban lakik Damian Nicolae, Polenciuc Benedek és Bistriceanu Dumitru, mindhárman katonai összpontosításon levők, akik a harmadik emeleten közösen béreltek szobát. Tegnap éjszaka Bistriceanu Dumitru a harmadik emeleti szoba ablakából — eddig még ki nem derített módon — az utcára zuhant s az aszfalton halálra zuzta magát. Néhány pillanat múlva ingre vetődve, az utcára rohant Damian Nicolae, aki rémülten hajolt barátja holtteste fölé. A szerencsétlenségről értesítették a rendőrséget és a nyomozás során megállapították, hogy miatt Damian Nicolae az utcára rohant, a szobában egyedülmaradt Polenciuc bajtársa zsebéből jelentős pénzügyi összeget vett magához. A pénzt meg is találták nála. Mivel a rendőri nyomozás során felmerült az a gyanu, hogy a véletlen baleset, vagy öngyilkosság lehetőségén kívül más ok is közrejátszhatott Bistriceanu halálánál, Polenciucot letartóztatták és Damian Nicolae-t is visszatartták a rendőrségen.

OLCSÓBB LESZ A SERTÉSHUS KOLOZSVÁRON. Kolozsvárról jelentik: László Tibor dr. állategészségügyi felügyelő, a kolozsvári vágóhid igazgatója, jelentést tett a polgármesternek a nagybani húskereskedelemben mutatkozó áralakulásokról. Az egészségügyi felügyelő megállapítása szerint az utóbbi napokban a sertéshús nagybani ára élősulyban kilónként egy leiel csökkent és így szükségessé válik a sertéshús bicsinybeni maximális árának felülvizsgálása. Bornemisa Sebastian dr. polgármester előreláthatólag még ezen a létezen elrendeli a sertéshús árának módosítását.

Tolvajlás miatt ismét rendőrkékre került a rovtottmultu szatmári asszony, aki már századszor kísérelt meg öngyilkosságot. Szatmárról jelentik: A vetési csendőrség őrizetbe vette Szaniszlai Erzsébet szatmári illetőségű asszonyt, aki ruhaneműt és lábbelit lopott Orosz Julia vetési lakos házából. Szaniszlai Erzsébetet beszállították a szatmári ügyészségre és elrendelték ellene a harminc napos vizsgálati fogságot. A rendőrkékre került asszony régi ismerőse a hatóságoknak, eddig ugyanis — ittas állapotban — kéreken százszor kísérelt meg már öngyilkosságot, még reggel, maroszódával és főleg üvegcserepekkel, amelyekkel rendszerint elvágta ütőereit. Mindannyiszor sikerült megmenteni az életnek. Szaniszlai Erzsébetet a multban már öt ízben ítélték el lopás miatt.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

ŐSZI LIPCSEI VÁSÁR 1940

NYITVA AUGUSZTUS 25-29-IG

A vásár megtekintésével megtalálja számítását

Bármilyen felvilágosítást nyújt a

LEIPZIGER MESSAMT / LEIPZIG, (DEUTSCHLAND)

vagy **LUDOVIC SCHUSTER EZREDES, NÉMET KONZUL**
ORADEA, STRADA NICOLAE IGRGA No. 1. — TELEFON: 21-35.

MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI TERMEKEK A LIPCSEI KIÁLLÍTÁSON. Budapestről jelentik: Az augusztus 25-től 29-ig tartó lipcsei vásáron Magyarország is részt vesz bőnyagu kiállításal. A külkereskedelmi hivatal rendezésében kiállításra kerülő magyar anyag elsősorban mezőgazdasági és mezőgazdasági-ipari terményeit mutatja be.

A bánági gabonaárak. Temesvárról jelentik: A temesvári piacon a gabonaárak a következők: buza 540-570, tengeri 520, zab 620, napraforgómag 875 lei százkilónként. Kamilla-tea 46 lei kilónként, a piac csendes, üzletkötés alig van.

Szellemi szakaszhatár

Már a harmadik villamosról maradok le. Nézem az újságospavillont: napiapok, könnyű regények, pletykafolyóiratok, az „Irodalom” színházi újságok csomagolásában. Ma ezt veszik, mindenki az úgynevezett kisszakaszig tolong. A szellemi életben is a kisszakasz lett a divat: a detektívregény, melyet egy este kiolvasunk, a szünetnélkül pergő film. Társadalmi életben a test kultuszának élő a bálvány, aki nem csinál programot, hanem ő, letek szerint él. Zenében a jazz és sláger; ki érti meg ma Beethovent és Wagnert, mikor dallamfűzérkéket kellene? A mi anyagunk a márvány helyett az agyag lett és a bronzöntés helyett a kerámia lett a szobrunk. Ékszerünk a fénylő bádóg, a csillogó üveg.

A mesterművek kora — rég volt! Mi nem érünk rá 18 évig faragni egy márványtömböt, hogy a Stephánsdóm márványeszkékjű szöszekje legyen belőle és nincs időnk évtizedeken át kutatni a rádiumot, mint Curie asszonynak. A mi életünket már nem lehet egy „Summába” vagy „Divina Comoediába” belefoglalni, de még a „Fioretti” vagy „Naphimnuszba” se.

Sok a dolgunk és sokat kell elvégeznünk. Lelkünk érzékeny antenna, rádióelektronika vagyunk, minden megszólal és visszhangzik bennünk. Ezért is mindenhez értünk és egyszerre sokszor három helyen is kellene lennünk. Mindegyikünkben egy fiók-költőóriás veszett el s egy gyakorlati szakember s talán muzsikus és festő is, kinek csak éppen az eszete, keze vagy a zeneelmélet és ritmusérzéke hiányzik... Mindenféle vibrál bennünk, szong bennünk. Mikor egyik munkát abbahagytuk, már másik helyen kellene lennünk. Ezért nincs aztán semmire se időnk és mindig kapkodunk, mindig sietünk és mindenholnan mégis elkeszünk. Kisszakasz az életünk: sok tolongás, tapasztalódás kevés pénzért, olcsó, rövid sikerek. ért. Mindenütt a lehetetlenség vörös lámpába ütközünk, minduntalan útkereszteszedekeknél és választóknál veszteglünk. És egymást üporjuk, mindenütt túlsokan vagyunk.

Epigonok kora a miénk... a cári koronaékszereket szétördeljük kis függőkké és csatlókká... vagy korallok korszaka és kicsinyke elmúlásunkból egy új világ épül!...

Jó lenne újra egy valamért élni, mint a régiek, kiknek mestermű volt az életük és azon az egyen át megtalálták a nagy Egyetlent, az Isten arcát! Mi pedig csak ezerfelé vonzódkunk és kapkodunk. Szétszóródunk öt érzékünkre és ezer idegszálunkra. Vagyunk hang és szín, rohanás és ihlet, szerelem és pénz, ellágyulás és kegyetlenség, dac és alattomoság, tangó és izgalom — és a kényelemtől elsorvad akaratumk, a nélkülözéstől mosolyunk, a szórakozástól jókedvünk, elveszítjük önmagunkat. Pedig az én a szem és a lélek a mikroszkóp, melyen át beteláthatnánk és belehatolhatnánk a Végtelenbe és Örökkévalóságba. Az Erőbe és Békébe. De ehhez állás és érvényesülés helyett hivatás kellene számunkra... élet kellene és nem élvezgetés... akarati és nem hangulati. El kellene vesztenünk gészen és véglegesen a körülöttünk és bennünk vibráló mai életet, hogy megtaláljuk igazi életünket!...

RÁDIÓ

VASÁRNAP, JULIUS 14.

București rövidhullám-adó 6.45 Hírek Radió Romania és Radio București. 9.30 Vallásos óra. Istentisztelet közvetítés a patriarchatusi székesegyházból. 11.30 A hadsereg órája. 13.00 Időjelzés, kulturális hírek, vizállásjelentés, látványosságok, rádió-hírek, sportközlemények. 13.20 Petrica Motoiu zenekarának hangversenye. 14.00 Hírek. 14.30 Petrica Motoiu zenekara folytatja hangversenyét. Közreműködik Alex Grozuta. 15.00 Közlemények. Radio Romania. 19.50 Hírek magyar nyelven. Radio Romania és Radio București. 20.00 Időjelzés, felolvasás. 20.15 Emilia Lucianu asszony énekel. Kiséri a rádió zenekara. 20.40 Hírek. 21.00 A rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. 22.00 Hírek, sporteredmények. 22.20 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 22.40-23.30 Román hanglemezek.

Budapest I. 9 Hanglemezek. 9.45 Hírek. 10.00 Istentisztelet közvetítés. 13.30 Cigányzene. 14.45 Hírek. 15.00 Hanglemezek. 16.00 Gazdasági előadás. 16.45 Énekkari hangverseny. 17.30 Felolvasás. 18.30 Hírek magyar, szlovák és rutén nyelven. 18.15 zenekari hangverseny a következő műsorról: Beethoven, Prometheus. Haydn szimfónia, Novák: Divertissement. 19.15 Felolvasás. 19.45 Tánclémez. 20.15 Hírek. 20.25 Hege-düverseny, a következő műsorról: Bach: aria, Paganini: Capriccio, Csajkovszki: Melódia, Simonetti: Cherso. Vécsey: Valce tiste. 20.50 Sport. 21.10 Népszínmű előadás közvetítés. 22.40 Hírek magyar, majd szlovák és ruszin nyelven. 23.10 Zenekari hangverseny. 24 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, JULIUS 15.

București rövidhullám adó, 6.45 Hírek Radió Romania és Radio București. 13.00 Időjelzés, vizállásjelentés, kulturális hírek és közlemények, látványosságok, rádióhírek, sportközlemények. 13.20 Nyitányok és preludiumok romantikus operákból. 14.30 Indulók (Hanglemezek). 15.00 Közlemények. Radio Romania. 19.50 Hírek magyar nyelven. Radio Romania és Radio București. 20.00 Időjelzés. 20.15 Maria Tanase asszony népdalokat énekel. 20.40 Hírek. 21.00 Előadás Schumann-ról hanglemezekkel. 22.00 Hírek, sporthírek. 22.20 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 22.40 Alex Radulescu csellóhangversenye. 23.00-23.30 Nagy énekesek. (Hanglemezek).

Budapest I. Hírek, utána hanglemezek. 11 Hírek. 13.40 Hírek. 14.30 Szórakoztató zene. 15.30 Hírek. 17.15 Diáktérlő. 17.45 Hírek. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Zongorahangverseny a következő műsorról: Schumann: Aria, Chopin: Nocturno, 18.40 Felolvasás. 19.10 Cigányzene. 19.50 Párbeszéd. 20.15 Hírek. 20.25 Énekszámok. 20.50 Előadás. 21.10 Zenekari hangverseny a következő műsorról: Schubert: Szimfónia, Brahms: Haydn változatok, Corelli: Sarabanda, Porrino: Három olasz dal. 22.40 Hírek előbb magyar, majd szlovák és ruszin nyelven. 23.10 Cigányzene. 24 Hírek olasz, német, angol francia és esperantó nyelven. 0.25 Hanglemezek. 0.5 Hírek.

KEDD, JULIUS 16.

București rövidhullám-adó 6.45 Hírek Radió Romania és Radio București. 13.00 Időjelzés, vizállásjelentés, kulturális hírek és közlemények, látványosságok, rádióhírek, sportközlemények. 13.20 Victor Predescu zenekarának hangversenye. 15.00 Közlemények. Radio Romania. 19.45 Hírek magyar nyelven. Radio Romania és Radio București. 20.00 Időjelzés, felolvasás. 20.15 Alex Grozuta népdalokat énekel. 20.40 Hírek. 21.00 Szimfonikus indulók (hanglemezek). 21.15 A berlini Dahlke trió kamarazeneműsora. 22.00 Hírek, sporthírek. 22.20 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 22.40 Romeo Alexandrescu saját műveit adja elő zongorán. 23.05-23.30 Valogatott részletek Charpentier Luisa című művéből. (Hanglemezek).

Budapest I. Hírek, utána hanglemezek. 11 Hírek. 13.40 Hírek. 14.30 Zenekari hangverseny. 15.30 Hírek. 17.15 Felolvasás. 17.45 Hírek. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Hege-dühangverseny. 18.50 Felolvasás. 21.40 Cigányzene. 22.40 Hírek előbb magyar, majd szlovák és ruszin nyelven. 23.10 Wagner hangverseny (hanglemezek). 24 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20 Cigányzene.

SZERDA, JULIUS 17.

București rövidhullám-adó 6.45 Hírek Radió Romania és Radio București. 13.00 Időjelzés, vizállásjelentés, kulturális hírek és közlemények, látványosságok, rádióhírek, sportközlemények. 13.20 Petrica Motoiu zenekarának hangversenye. Közben 14.00 Hírek. 15.00 Közlemények. Radio Romania 19.45 Hírek magyar nyelven. Radio Romania és Radio București. 20.00 Időjelzés, majd felolvasás. 20.15 Stefania Stavri asszony román népdalokat énekel. 20.40 Hírek. 21.00 Th. Rogalsky szimfonikus zenekarának hangversenye. 22 Hírek, sporthírek. 22.20 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 22.40 Énekkari hangverseny. 23.00-23.30 A Metzner-négyes kamarazene hangversenye.

Budapest I. Hírek, utána hanglemezek. 11 Hírek. 13.10 Énekszámok. 13.40 Hírek. 14.30 Zenekari hangverseny. 15.30 Hírek. 17.15 Diáktérlő. 17.45 Hírek. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Felolvasás. 18.40 Cigányzene. 19.54 Rádióriport. 20.15 Hírek. 20.25 Zongorahangverseny. 20.55 Előadás. 21.20 Zenekari hangverseny. 22.40 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 23.10 Cigányzene. 24 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20 Tánclémez.

Az oradeai mozgóképszínházak műsor:

DORIAN: ACELSARKANY.
APOLLÓ: RAZZIA.

Valódi angol szövetek viselőit és a választékosan öltözködők figyelmét felhívjuk a

DOMBRIA

műszövészet elsőrangú, tiszta

gyapju szöveteire

melyek tartósság és művészeti szempontból első helyen állanak a világpiacra. A Dombria műszövészet valódi homespune szövetei 75 cm. szélesek, ára méterenként 420 leitől 530 leig. Szövészeti különlegességek készítése elvállaltatik. Dombria, Cluj, Bra-tianu-utca 19. Főlerakat, Oradea. I. G. Duca 23.

Megválasztották Mexikó új elnökét

Mexikóból jelentik: Mexikóban Camaccio tábornokot, a nemzeti forradalmi párt elnökét választották meg elnöknek. Az új elnök két és félmillió szavazatot kapott, az ellenzéki jelölt 130 ezer szavazatával szemben.

Pályázat a nagyváradi Papnevelőbe való felvételre

Azok az ifjak, akik hivatást éreznek a papi pályára és a szükséges szellemi és testi tulajdonságokkal rendelkeznek, terjesszék be folyamodványukat az Egyházmegyei Hatósághoz Nagyváradon. A sajátkezü folyamodványhoz mellékelni kell: a) keresztlevelet; b) érettségi bizonyítványt vagy ennek sikeres letételéről szóló igazolványt; c) a plébános (hitoktató-hittanár) zárt borítékban csatolt jellemző jelentését; d) a szülők házassági bizonyítványát; e) bérmelevelet. A személyes megjelenésre a jelentkezők a beküldött okmányok alapján értesítést kapnak. A felvételi vizsga alapja: hittan, latin nyelv, szónoklás és ének.

EGYSZERŰ ÉLET — BÖLCS ÉLET

Megszoktuk olyan fölényesen, sokszor talán nagyönis gögösen nézni és élni a dolgokat, eseményeket, történéseket, amiknek meleg valóságába szötte bele a Gondviselés a mi sorsunk szálait. Nem is tudjuk, hogy belőlük táplálkozunk és véresen sorvadna el létünk nagyon sok irányban, ha kitépnénk adottságaink. Ami a miénk, annak sohasem tudjuk az igazi értékét megérteni. Csak akkor döbbenünk rá erre, ha elsodorta tőlünk és belőlünk a minden földi élet tragédiája: az elmúlás, a halál, az elpusztulás...

Zsibongó távlatok szétszórtó élménye a napunk. Megszoktuk az életet szélességében és nem mélységében élni. Neme tudom, hogy amit nyertünk így, nem veszítettük-e el egyetlen kicsiny esemény, egyetlen velünk érintkező kicsiny sors mélységének az észrenemvételével. Mert ezek az örökkévalók. Olyan ritkán jön hangulat, amelynek a meghatódottságában lehajlunk föléjük, le tudjuk vetni a kultúra fölélyes és kínzó köntösét és az azonos, mert emberi fájások és örömeik ragyogó buggyanása alól saját emberi arcunk fájdalmas vagy boldog vonásai néznek reánk... Milyen kevéssé tudjuk megbecsülni a kicsiny sorsokat. A eseléd, a portás, az inas, a vendéglős, az utcaapró, a munkatársak és a sok-sok apró ember életét,

amelyek pedig éppen olyan fontosak, jellegzetesek és érdekesek, mint a miénk. Ha olvasunk róluik, ha egy mélyresülyedő pillantás, egy messzeségeket beszőprő látás, ha egy szív érdeklődése és melegsége rájukeseppen egy-egy íróból és leírja őket, akkor rajzik fel bennük a gondolat és szinesedik meg egész környezetünk. Nem a maga valóságában, mert ebben már régesrég ilyen volt, hanem nekünk. Mert hiszen mi valahányan és valahányszor látunk valamit, mindannyiszor másként és másnak látjuk. És nekünk az a legjelentősebb, nekünk szubjektív az az igazság, ahogyan látjuk...

A pillanat reveláló villanása kell ahhoz, hogy észrevegyük és tudatosítsuk a formák mögé megbújó életet. Amely mindenkiben egyformán kínlódik és mégis mindenkiben másképpen él. Vajjon hová lesznek a sikoltások a világmindenségben, vajjon hová hullanak a könnyek és hová gurulnak a esengő kacagások? Mert valahol bizonyára fennmaradnak. Végigzúgnak bennünk és felettünk elektromos hullámok és velük messze-világok minden problémája átvonaglik a mindenségben. Csatlakozik hozzájuk a miénk is, vagy teljesen új hullámban lesz halhatatlanná az Isten engedélye és örök elhatározása folytán, hogy várjon a felfedezőre, vagy már azelőtt is befolyásolja az idegeken keresztül idegen életek sorsát? Ki tudna erre felelni?

Az érzés, a vágy, a lényeg mélységein sokszor mélyebbre hatol le az, akit nem terhel a kultúra felszedett sok értéktelensége. Inkább kivirágzik benne a jóság és halhatatlantitja tetteit az irgalmasság és jólelkűség. Mi az érdekesebb: egy-két intim eligazodás az örök bolyongásban és lázas keresésekben, egy-két konkrét kapcsolódása és kiegészítése az életnek, avagy az eszme ruhájába öltözött folytonos, de felületesebb és mulandóbb érintkezés a sorsok százával, meg ezrével az időn és a történelem keresztül? Talán lekopva, talán lesegényedve, de mégis gazdagabban megrakodva hozzánkérő hálák és új kikezdések valóságából? Megéri-e az egyedülvalóság eszmei hidegsége a mindennapok otthonának melegségét feláldozó akaratot? Az érdekesség sokszínű felragyogása egy-egy meleg fény reszkető világitását? Ki tudná ezt most és itt megmondani? Hiszünk és a hit erejében várjuk a beigazolást, életünk bölcsességére a bizonyosságot. Adjon erőt hozzá az Ur Jézus Krisztus.

Az idő apró darabkái, a pillanatokon bukda-csolunk, folytonos suhogásukban állunk. És riadt rájukvetítés az életünk. Rájukdöbbenése mindig nyugtalan akarásunknak, értelmünk lobogó fényének rájuk sugárzása, kedélyünk színeinek folytonos rájukírása. Ugy, amint hozzánkverődnek és, mint a tolvajok, mindig elvisznek tőlünk valamit. De ez a valami nem vész el, ez a valami valahol reánk várakozik. És legjobban a miénk, mert levezetesebben az a tulajdonunk, amit már elvesztettünk. Ez fáj a legsajgóbban, ez marad meg ragyogó szépségnek mi bennünk, mert nem engedte meg az idő, hogy elhulló sorsunkban porladó valóság legyen. Izzó fényekben ég örökre előttünk, mert csak álom volt, mert csak menekülés volt önmagunktól.

Mit ér a forma tartalom nélkül? Mit ér a játszó felület mélységek nélkül? Mit érnek napjaink, ha csak felvert habok az alattuk elzúgó végtelenség sodrán és nem tanultak meg megállni és elcsodálkozni az apró dolgokban elrejtett Teremtő Erdetem titkai felett. Hiszen csak itt száll meg bennünket a komolyság, csak itt nyílik ki előttünk az örökkévalóság, csak itt pihenhet meg dobogó szívünk nyugtalanúsága, amit eljegyzett az el-nem-múlás...

Elsőrendű forrásmunka.

P. Gyenis András:

Jezsuita arcelek

című műve. Ez a könyv a 400 éves Jézus-társaság életét és történetét adja 21 jeles jezsuita sorsának és működésének a tükrében.

Több jeles író adja itt tudása legjavát!

Az újkor félelmes válságai között mindenütt ugyanaz a megnyugtató biztosság, nagyvonalosság, tetterő, lendület és hősiesség.

Ára: 190 lei és portó.

Megrendelhető: Magyar Lapok kiadóhivatalánál, Oradea, Str. Regele Carol 5.

ÁRVA SÓHAJ

Várad
mennyi öröm van benned,
s mennyi bánatt!

En nem érzem már a szeretet
hűsét,
csak ami gond és ami keserűség.

De földed mégis fogva tart,
nem enged.
Színes világban őriz, tiszta csendet.

S míg a Körös a part falait
mossa,
halott szívem a bánat balzsamozza.

HUZELLA ÖDÖN.

Testvérek vagyunk!

A meghatottság könnyes melegsége borul rá néha a szívünkre, ha egy-egy világitó lobbanásnál belénkég a felismerés: a Gondviselés örök gondolatai szerint más és más hangon szólalnak meg bennünk a lélek hánykolódásai és az élet kiuzó vágyai, de a szavak ruhája alatt ugyanaz a fáj, ugyanazok az örömeik ugrálnak, ugyanaz az érzés sőt felénk, ugyanazok az élmények felelnek meg a világ felénk-nyílásainak, ha talán az alaptermészetek szerint kissé más is a lélek színe. Ha lehántjuk a rongyokat, vagy lefejtjük magunkról a megszokások feszélyezettségét, az alattuk pihegő és félenken megbujt emberiség azonossága olyan reveláció, mintha idegen szavak titkainak lehullása alatt is ugyanarra az ismerős valóságra csodálkozhatunk rá tágranyilt csodálkozással. Még akkor is, ha más nép fiával beszélgetünk.

Istenem, milyen kicsinyek is vagyunk mi, emberek! Még ha érdekesek vagyunk is, ha nagyon is meglepő valakik a megszokottság tarka zsongásában. Egy-két kicsiségre ráfordult érdeklődés pislogó mécsesét szorongatjuk kis világunk reszkető sötéttségében és mindegy aggodásunkat rápazaroljuk egy-két bogznak komolykodó bogozására. Míg körülöttünk és felettünk az örökkévalóság zúgó árja suhog és benne hívó kiáltások bujkálnak előttünk a mindenségbe, hogy magukkal markolják vágyaink és elgondolásaink szűk és szegényes köreit és megtöltsék a magasságok hívó szavataival, mi teljes nyugalommal és a jól végzett munka szilárd biztonságával beleülünk apró dolgok héjaiba és nem figyelünk a messzeségek riogó keresésére, mely elindult utánuk. — Nagyrészt a születés, a környezet, az adottságok határozták meg sorsunk irányait és mi rettentő küzdelmek örökös nekilendülései és bukda-csolásai között botorkálunk vélt-íavunk és

boldogulásunk világtalan ösvényein. — Kibujunk egy bünből s alig lélekzünk fel s tárgulunk ki a szabadulás mámorában, mikor már öntudatlan bizonytalansággal hajtjuk fejünket ugyancsak a bűnnek megszokott igájába, ugyancsak a szokások lelkünkbe-évdőt hatalmába, hogy csakhamar jajgatva erőtlenségünkön, újra kezdjünk ismét mindent és a parányi siker lendítő erejéből megint visszazuhanjunk a kezések forrongó bizonytalanságaiba. Öntudatunk örökösen visszatérő forgó korongján kering a tekintetünk és lenyűgözve ennek arasznyi határait-hoz, engedi a maga számára látatlanba veszni a végtelen lebegő konturjait, amelyeket pedig kifeszített mindannyiunk elé a Mindenható könyörülő jósága. Még a föld hallgatóságából lefelé tekintve is parányok vagyunk. Bizonytalanul mozgó pontocskák a puszták határtalan távolságain. Kicsiny hangyák, akik fontoskodva görgetik kiszabott pillanataikat a messze: látott cél imbolygó tüzei felé, de munkájuk eredménye a folytonos visszacsuklás, a rájukpergő és erejükre-zuhanó idő sulya alatt.

Szegény ember te, testvér. Az öntudat megszokadt büszkeségének alázatos magábaomlásában hogy össze tud barátkozni és melegezni az erőtlenségünk, hogy egymásba tud fogódzni a gyöngeségünk. Egyszerre rádöbbenünk, hogy nincs helye közöttünk másnak, mint a megértő világos-szellő mosolygásnak. A gyöngeségek megkeresett országútnál találkozhat össze leg hamarabb minden indulásunk, hogy megpillantsa önmagának értelmét és küldetésének titkát a ránkboruló Örök Akarat csodáiban és a felismerés mélységeiben behatoljon az alázat egyszerűségének ki nyilatkozató fenségébe, ahol irányít a békességre...

A német katonák Párizsban

A franciák leplezetlen csodálkozással szemlélték a német katonák legyelmélettségét s a német katonai gépezet működését. — Hogyan barátkozott meg a párizsi utca a német katonákkal

A francia főváros bevételét után azoknak a párizsi asszonyoknak és férfiaknak az arcáról, akik a német katonákat megfigyelték és megcsodálták, egész fejezet kortörténet volt leolvasható. És pedig valóban megrendítő fejezet. Az utca embere előtt Franciaországban, Angliában és még egy sereg más országban valóságos emberibőrből bűjtördögöknek festették a Vezér katonáit.

Fellélegzik a megfélemlített Párizs

És most ezek a németek győzökként jelentek meg a francia fővárosban. Vég nélküli menetoszlopok dübörögtek Párizs eleinte néptelen utcáin. De Párizs valójában nem halt ki úgy, mint Észak-Franciaország erőszakkal kiűrt falvai és városai. A gazdag polgárság, az előkelő társadalmi osztályok tagjai, a pénzvilág rossz lelkiismeretű koronázatlan királyai elhagyták a fővárost, mint patkányok a sülyedő hajót. Párizs népének nagyrésze azonban maradt. S midőn látták, hogy a németek nem nyomultak be a házakba és nem rekviráltak pisztolyokat szegezve a védtelen lakosság mellé, lassan elömerészkedtek lakásaikból az ellenséges indulatra uszított s most megfélemlített emberek és, lelkük mélyén boldogan, hogy túlestek a retentő bizonytalanságon, ismét benépesítették az utcákat.

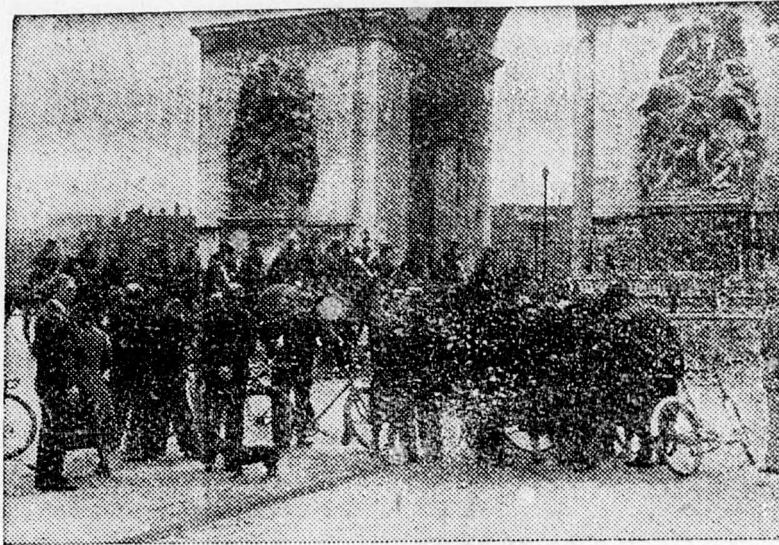
Palástolatlan csodálkozással nézték, mint működik a német katonai gépezet. Mintha Párizs megszállása egyszerű hadgyakorlat lett volna. A párizsiak szeme előtt olyan erővel és magától érthető süllyal bontakozott ki a német katonai hatalom, ami minden várakozásukat felülmúlta. A franciák, akik néhány nappal azelőtt saját vert seregeiket szemléltették letörve és lerongyolódva, teljesen felbomlott sorokban, menekülésszerűen visszavonulni délfelé, tágrameresztett szemmel látták, milyen jól táplált, jól öltözött és jól felszerelt a német katonák. A lovak pompás szerszámzata, a fegyverek ragyogó tisztasága, a fiatal legénység magatartása az ágyúkon, vagy más, a városban átvonuló menetoszlopok járművein, — mindez a legnagyobb mértékben érdekelte a párizsiakat.

Aztán, egy-két nap múlva megnyíltak az üz-

Német katonák a kávéházakban és a vendéglőkben

letek, már amennyiben azok tulajdonosai nem menekültek el, vagy pedig bizalmi emberek ugorhatnak be helyettesítésükre. A kávéházak és vendéglők német katonákkal teltek meg; az üzleteket is ők árasztották el: emléktárgyakat és szükségleti cikkeket vásároltak maguknak. A lakossággal való érintkezés még mindig a legszükségesebbre szorított. Kétségtelen, hogy egyik részen se volt különösebb ok a barátkozásra. Mikor azonban az első újságok ismét megjelenhettek és a sorsdöntő szavak: „L'Armistice est signé” négy hasábos címbetűkkel írva kiáltottak le a „Matin” és a „Paris Soir” címlapjairól, akkor megtört a jég. Kézzelellyel magyarázva fejtegették a párizsi polgárok a német katonák előtt, hogy mit jelent számukra ez

a nap és igyekeztek olyan részleteket megmutatni, amelyekről nem írtak a francia lapok. A német

Német csapatok felvonulása Párizsban, az Arc de Triomphe alatt

katonák közvetlenül, szívesen adtak felvilágosításokat és nem titkolták a büszke örömet, amit e percben éreztek. A győzők bizalmassá vált magatartásából a győzelem magától érthető volt sugárzott és a legyőzötteknek éreznük kellett, hogy mindez azért történt így, mert másként nem is történhetett.

„Ha mi tudtuk volna, hogy ilyenek a németek!”

Aki Párizst ismerte, annak nem is annyira a tünt fel, hogy a bulvárok, ahol az elmenekült burzsoázia lakásai vannak, viszonylag néptelenek, hanem az a körülmény, hogy a találkozás győző és legyőzött között a német katonának az egyszerű párizsi néppel való találkozása volt. És ez a nép egyáltalán nem mutatkozott ellenséges indulatnak vagy forradalmi. És a forgalmi rendőrök, akik a német menetoszlopoknak az utat mutatták, ugyanilyeneknek látszottak. Mély elgondolkodás és csodálkozás a nyelvhasználat „német”-et jelentő kifejezésének, a bosch-nak ősjelentésén — ez volt az emberek lelkeben az általános visszahatás.

— Igen. — mondták, — ha mi tudtuk volna, hogy ilyenek a németek!

Vagy:
— Mennyire becsaptak minket!

Német élelmiszerelosztó hely Párizs egyik városnegyedében

Ezeket a stereotyp kijelentéseket lehetett hallani számtalanszor. És akik nem aultak szóval is kifejezést meglepődésüknek, csodálkozásuknak, azoknak az arcán lehetett olvasni ezt. S ehhez járult még, hogy a gondolat, hogy a milliós város sorsát, annak élelmiszerezéssel való ellátását német kézben kellett tudniok, nem jelentett az otthon maradt párizsiak számára semmi ijesztőt. Ellenkezőleg: oly határtalan bizalom nyilatkozott meg mindenütt a német szervező képesség iránt, hogy ez már egyenesen megdöbbentő volt...

Segíteni kell a cserbenhagyott, kimerült Párizson

Kevés északfranciaországi menekült tért Párizson keresztül vissza, mert aki nem a közvetlen környéken lakott, azt a német parancsnokság és maga a francia rendőrség is kerülő utakon küldte haza, nehogy a város élelmiszerezéssel való ellátásának problémáját még jobban megnehezítse. Ugyanez okból még napok múlva is csak kisebb német csapatok érkeztek Párizsba s az átvonuló csapatok is maguk látták el magukat élelemmel. A város környékén sok gyümölcs és zöldségféle terem, vágómarha és szárnyas is nagy mennyiségben található itt s ez megkönnyíti az ellátást. De gépkocsi és más jármű csaknem teljesen hiányzott Párizsban a megezállás első idejében. Mert aminek négy kereke volt, és gördülni tudott, azt a páncélos menekülés magával ragadta dél felé, — amennyiben a visszavonuló francia csapatok nem rekvirálták már korábban el. De a földalatti vasút közlekedett. És a német vasutasok gyorsan munkához láttak, hogy a körvasuton és a szélrózsa minden irányában közlekedő vonalakon a forgalmat ismét megindítsák. Minden vonatkozásban közbelépett a német szervező erő, hogy a cserbenhagyott, kimerült Párizsnak segítségére legyen.

Párizsba visszatérő menekültek az egyik pályaudvar előtt

Hogyan fülelt le a központi hatalmak kémiszervezete egy világhírű francia kémét a nagyháború alatt?

Az emberszabásu majom szerepe a láthatatlan fronton

Ez a kis történet a francia nagyvezérkar háborús kémirodájának, az úgynevezett „deuxième bureau“ (második iroda)nak titkos irattárában van megörökítve. Hála Istennek, mert különben azt híhetnők, hogy valami borzalmas Poe novelláról van szó, nem pedig igaz történetről.

„Adolfra nagy munka vár...”

Genfben ma is megvan még annak a kocsmának a nyoma, amely arról volt nevezetes, hogy egyik szobája svájci, a másik francia területén fekszik. Micsém természetesebb, mint hogy ez a körülmény a világháború harcoló feleink kémiszervezeteit idecsodította. Nem is lehetett ezen csodálkozni! Hiszen milyen ideális dolog „kémkedés szempontjából”, hogy a kocsmában egyik szobájában, például a svájci területű sőtésben tartózkodó kém a másik szobát elválasztó ajtóra tapasztva fülét, kihallgathassa, mit beszélnek odaát. Franciaországban, vagyis a másik szobájában! Ez a történelemben is egyedülálló, egészen különleges helyzetet, illetve az abból származó előnyöket kihasználva, a központi hatalmak is egy kémirodát állítottak fel Genfben. Ennek vezetője egy M. nevű ezredes egy szép napon a következő táviratot kapta:

— Mayerhofer export-import cég... Genf, Hotel Beaurivage. Deutsch úr holnap jelentkezik Önnek, ceruzamintákkal, írónok kemények, Adolfra nagy munka vár. Üzleti eredményről kimerítő választ kérek...

A Zürichi feladott távirat óriási izgalmat váltott ki M. ezredes irodájának minden tagjánál. Hiszen nap-nap után egyebet sem csináltak, mint lesték, figyelték, nem tűnik-e fel a „láthatáron” az a híres és minden hájjal megkent nagy francia spion, az úgynevezett „robbanóceruzák” feltalálója, aki már számtalan nagy német és magyar-osztrák löszerraktárt robbantott fel, anélkül, hogy a gyújtogatásnak a legkisebb nyomát is fel lehetett volna fedezni. Hát most végre, valahára „kézcsokra jön a híres, nevezetes francia mester.” Mert hiszen a jelzett „Deutsch” úr nem más, mint Licourbier, a francia spion, a „kémek kémje”, aki már annyiszor kicsúszott az igazságszolgáltatás kezei közül.

— Most aztán ugyancsak résen kell lennünk, — oktatta ki személyzetét M. ezredes. — nehogy újból szegényt hozzon reánk! Különösen arra kell figyelnünk, nehogy újból szegényt hozzon reánk! Különösen arra kell figyelnünk, nehogy a francia a saját hazája területéhez tartozó szobába meneküljön, mert akkor megint fittyet hány nekünk, hiszen Franciaországban nem tehetjük rá kezünket!

Készenlétben állott tehát e perctől kezdve a kémiszervezet marcona, elszánt férfiatól kezdve a csábos nőkön keresztül, a dermesztő fellépésű, betanított emberszabásu majmon át az eszközök minden neme és fajtája. Az erőszak és lenyűgöző szépség minden fegyvere egyesült itt a nagy cél szolgálatában. Itt volt a kocsmában francia és svájci területén fekvő két szobája, ahol remekül lehet majd operálni, de egyúttal sokat veszíteni is.

Izgalmas hajsz a francia után

Jóteknony alkony ereszkedik a tájra s M. ezredes résen álló apparátusa emberi szemek előtt jól erejtve kezdi meg működését a „láthatatlan fronton”. Genf toronyórái a nyolcat ütik. A Bordone-kocsmában szobájában ma alkohol helyett borszinű limonádét szörpölnek M. ezredes ügynökei, míg a kocsmában felé vezető

útakat más elszánt fegyveres ügynökök zárják le. Sokáig tart a várakozás, míg éjfél tájban M. ezredes tábori telefonja berregni kezd! Egy távoli tisztáson egyhangúan tartja motorpróbáját az a repülőgép, amelynek vaskeresztjét most svájci színekkel vonták be, hogy az élő „zsákmányt” ezzel lehessen Németországba szállítani, ha kézrekerül... Az izgalmas várakozás már nem tarthat sokáig, mert a tábori telefon jelenti, hogy Lecourbier, a híres kém, egy német ügynökön keresztül egyenesen a tisztás felé tart.

— Tehát mégis léprement volna a francia? — mormogja magában hitetlenül M. ezredes. — hiszen akkor csak egy-két perc és máris visszük a madarat Berlinbe, hogy átadjuk a hadbírósnak?

Hát bizony nem úgy történt! A francia, amikor kétségkívül észrevette, hogyan akarják törbe-csálni, kiragadta magát a német kémnő karjaiból és egy hatalmas ugrással irányt vett a Bordone-kocsmára felé. A holdvilág most segítségére siet a „nemes vadra” leselkedőknek. M. ezredes a kocsmától száz lépésre fekvő földalatti fedezékéből kibújva azt veszi észre, hogy Lecourbier a kocsmára felé rohan!

— Hartmann azonnal állja el a svájci rend-

Mit ír egy világhírű folyóirat a Gas-ro-D. hatásáról

A *Medizinische Wochenschrift* című világhírű bécsi folyóirat 1935. évfolyamának 6-ik számában hosszabb értekezés számol be azokról a rendkívüli eredményekről, amelyeket a nemrég felfedezett, de már világhírűvé vált új amerikai gyógyszerrel, a Gastro-D.-vel végzett kísérletek folyamán a Pelikangasse 4. sz. alatti Childis Spitalban, (amely tulajdonképpen a Rockefeller-alapítvány bécsi rákkutató intézete) elérték. A szóbanforgó cikk közlése szerint ebben a világhírű intézetben is megállapították a Gastro-D. kiváló gyógyhatását gyomor-, bél-, máj-, epe- és vesebajoknál. A kísérletező orvosok beszámolója szerint a Gastro-D. rendkívüli hatásának titka abban rejlik, hogy olyan kémiai vegyületeket tartalmaz, amely az egész vegetatív idegrendszer rendkívüli hatással van és az egész emberi organizmust szabályozza.

Gastro-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 162 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszeráránál. Bucuresti, Calea Victoriei 124.

örök esetleges közeledési irányát, Lüdecke és Pauli irány a franciát elfogni, esetleg lelőni, ha a francia szobába akarna bejutni.

Mint a kilőtt puskagolyók repülnek M. emberei szerkesztet a parancs értelmében. Azután, rövid pár perc múlva ordítás, néhány lövés, majd mélyszéles csend következett!

Lesújtó jelentés érkezik: a ravasz, erőszakos francia, fittyet hányva női bájnák, erőszaknak, maga eltöt mindent elserpelve, beugrott a kocsmában francia szobájába.

Az „aranyhalacska” tehát egyelőre kiszabadult a kelepceből. Más eszközökhöz kell folyamodni!

Munkába lép a fantomszerű majom

Egy óra múlva az a helyzet állott elő, hogy Lecourbier a francia szoba pamlagján, tehát saját anyaországának területén, mely álomba merülve elaludt. Az odahelyezett étel azonban, amelybe álomport kevertetett M. ezredes, értelem maradt. Furesza kis menet közeledett éjfél után két óra tájban a kocsmára felé. Egy kis kocsin, amelyet két hatalmas bernáthegyi kutya húzott, egy ketrecben álmosan pislogott Adolf, az emberszabású csimpánz. Valósággal haragudott, hogy legmélyebb álmából kellett felkelnie. Mellelte ápolója és mestere, Franz Schubermann lépdelt, aki maga is ügyes kém volt. Jobbról, balról német ügynökök haladtak, állig felfegyverkezve. A két bernáthegyi vígan lóbálta farkát, mintha csak sejtették volna, hogy milyen hazafias cselekedetnek előmozdítói! A menetet M. ezredes zárta be, aki személyesen akart jelen lenni a fontos aktusnál. Szó nélkül, halkán érkeztek a kocsmára udvarára,

ahol még M. ezredes végső instrukcióit adta ki suttogó hangon.

A további események most már drámai gyorsasággal, filmszerűen peregtek le. A svájci szoba ajtaját kinyitották, hogy a majom üldözése folytán a francia kém kénytelen legyen svájci területre menekülni. Egyik ügyes ügynök, aki polgári életében üveges volt, enyves papírral benyomta a francia szoba ablakát, amelyen át Adolf ápolója, villámgyorsan betette a majmot. Ő maga pedig a nyitott ablakban állva, meredt szemekkel, szuggerálta, irányította annak minden mozdulatát.

A francia szoba hátsó ajtaját gyorsan eltorlaszolták, nehogy a felriasztott francia kém hazája földjére menekülhessen. Ekkor megindult a drámai hajsz! Adolf irtóztató testével, kimeredt szemével, lelógó fejével, szörös testével, lassan, vontatottan megindult a még mindig alvó francia felé, irányt a svájci szoba felé véve. Eközben fantom módjára ölelésre farta szét karjait. Nyála csorgott, így közeledett Lecourbier felé. A holdvilág most egyenesen a majom pofájába süt, amelyből maga az irtózat árad ki. Ekkor a francia, mintha villámcsapás érte volna, felült, egy pillanatra meredten bámult támadójára, majd elsápadt és állati ordítással szívéhez kapva, összeesett. Adolfot ostorral kellett leverni a halotttól.

A dráma végetért! A majom, a kémiszervezet akarata ellenére megölte a francia kém szívét. A többi már gyermekjáték volt!

M. ezredesék pár perc leforgása alatt megszerezték a robbanóirónak szerkezetét és ezáltal megakadályozták, hogy a franciák további, a központi hatalmak löszerszükségletét pótolni hivatott löszergyárakat és raktárakat robbantassanak fel.

A francia hős holttestét a közeli erdőben temették el. Sírfelirata ma is olvasható: — Hier ruht ein französischer Held im Gotte. — (Itt nyugszik egy francia hős Istenben.)

Adolfot ismét ketrecbe zárták, a „nagy zsákmányt” elszállítására kiszemelt repülőgép pedig más feladatok, más célok szolgálatába szegődve, elhagyta Genfét, csendben, titokban.

Nyíry László

VIDÉKI ESTE

A bágyadó nap visszanez a nyár színes mezőiről meg, aztán lehull. Egy pillanat csupán s a szemhatár tömör kék erdőt a homályba vesznek. Főnt néhány felhő úszik el menekülőben, a bukott nap megmentett reményeivel.

Elúsznak és a messzeség beissza őket, A magasban gélya kering. Megállsz a ház előtt. Belep az este lassan. A messzeségbe nézel és a távoli nyárfák üstökét — látod — bevonja egyre sűrűbb fátyolaival a sötét.

A ház előtt állsz. Már tudod, hogy nincs remény. Levél se razzen. Kézlak mögül kiszáll a hold. Lábad előtt a kutya resten nyújtózik el. Utána semmi. Később még egy madár rivall. Állsz. Tudod: vége. Ez az éj már sárgászöld stigmáival.

RÓNAY GYÖRGY.

Puszpángból készült a kuruckor tárogatója

Ösödök óta ismerik és használják a puszpángot hangszerek készítésére

Régi képekről, metszetekről eléggé ismeretes a reneszánsz, a barokk és rokokó kor jellegzetes kertészeti stílusa, a henger-, gúla-, vagy kocka-alakúra nyezett fákkal szegélyezett sugárutak, a csillag- vagy arabeszkszerűen elrendezett apró virággyűgyak, a sík területeken keskeny csatornákkal elágazó vízmenedécek és a díszes szökőkútak. A sugárutak mindvégig kiemelkedő épülettel, kioszkkal, filagóriával, obeliszkkal, görögös templommal, vagy gloirettel fejeződött be. Néhol az éio sövényből emberi vagy állati alakokat, például medvét táncoltató embert, mankón álló koldust, menekülő szarvast, vagy fúvolázó majmot formálnak, de úgy is nyírták a sövényt, hogy boltozatos beugrásokkal alkossanak s ebben a beugrásban helyezték el a görög mitológia alakjait. Ó-francia kertek neveztek ezt a stílust. Főmestere és elterjesztője André Lenotre, XIV. Lajos, a „napkirály” kertjeinek és várainak főfelügyelője volt.

Lenotre előbb festőnek készült, majd építész lett. Olaszországi útja során Flórenszben, Rómában megismerte a régi római nyomokon haladó műkertészettel és hazájába visszatérve, először Franciaország képei és hatalomra vágyó pénzügyi főintendánsának a pigneroli fogházban 1680-ban meghalt Fouquet-nek kertjét rendezte el Vauxban, majd műértő és a szépért rajongó királyra parancsára sorra megalkotta a versaillesi, a chantillyi, a saint-cloudi, a meudoni, a fontainebleui, a trianoni kerteket és ezeket úgy tervezte meg, hogy azok a teljes hatalmú monarchia pompájának kifejtésére alkalmasak legyenek. A Lenotre alkotta kertek egyik leggyakoribb és alakításra legalkalmasabb növénye volt a *buxus*.

Európa déli részén négy—nyolc méter magas fává is nő ez az örökzöld levelű cserje. Már a régi rómaiak is nyaralóik kertjében nyírták bokrát, sőt alakzatokat is formáltak belőle. Különösen Augustus császár volt nagy barátja a fák nyelésének vagy „idomításának” s az ő korában *buxusból* és ciprusból már valóságos szoboresoportozatokat nyírtak.

A puszpángot Homeros is megénekelte.

Az ó-kor kultúrncpei azonban sokra becsülték a sárga színű, faragásra kiválóan alkalmas fáját is. A régi görögök *pyxos-nak* nevezték az apró levelű

fácskát, fájából faragott doboznak pedig *pyxis volt a neve*. A latin *buxus* elnevezés görög eredetű és jelentése egyezik a görög szó jelentésével. A rómaiak számtalan apró dísz tárgyat, ezenkívül fúvolát, szelencét, dobozt készítettek a *buxus* fájából s ezért sokszor a doboz meg a fúvola neve is *buxus* volt.

Homeros Illiás-ában olvasható, hogy Priamos trójai király öszvérenek igája *buxusfából* készült és ezt a „*pyxion* zygont” szép, aranyozott gyűrűkkel díszítette készítője. Ovidius, a költő dícsérte a *buxusból* faragott síp tiszta hangját és a fából fűrészelt fésű jóságát. Vergilius pedig arról szolt, hogy könnyen és sokáig forgó ostorral üthető bűgö-

* A rég elhanyagolt székrekedések kezelésében gyakran már kis emnnyiségű természetesen „Ferenc József” keserűvíz naponkénti használata is igen hatásosnak bizonyul, úgy hogy a gyomormozgás is megjavul, az epe kiválasztás fokozódik, az anyagcsere megélénkül és a vér tel-frissül. Kérdezze meg orvosát.

csigát csak *buxus-fából* lehet készíteni.

Columella római gazdasági író szerint a megérett sajtot legjobb *buxusból* hasított abroncsba szorítani. Plinius, aki kertészeti célra rendkívül hasznosnak tartotta az örökzöld levelű bokrot, megjegyezte, hogy fája igen kemény, de rosszul észene pedig alig használható.

A lovagkor várkertjeiben is kedvelték a *buxust*, de akkor még nem szegélyezték vele a virággyűgyakot, hanem a délvideki ciprus helyettesíté- sére faalakúra nevelték s amint az számos, egykorú fametszetben látható, tányérosra nyírták, tehát úgy, hogy a törzsön az ágakat bizonyos távolságban ki-vágták, a megmaradt lombrészeket pedig tányér-, vagy korongalakúra nyírták, sőt gyakran utánozták a régi római kertekben már meghonosodott alakza- tokat is.

A magyar várkastélyok diszcserjéje — mint orvosság

A magyar várkastélyok kertjéből sem hiányozhatott a *buxus*, régi magyar nevén a *kruspán*, vagy a *puszpáng*. Ez az elnevezés különben a növény német nevének, a *Buxbaum-nak* eltorzításából ke- ltezett. Lippai a „Posoni Kert”-ben a virággyűgyak

széleinek ékesítésére használatos füvek között em- litette meg az alacsony *kruspánt* és azt írta róla, hogy „minden fűveknél legalkalmasabb és éke- sebb; *kruspannal* a táblák közepén akárminemű cí- mereket, neveket, órákat és aminemű cífrát ki- vánsz, kiformalhatsz.”

A *puszpáng* apró piros, áfonyához hasonló gyümölcsöt, amelyet a régiek szerint „minden állat kerül”, orvosságnak is használták. Egyik régi is- mertetője, *Velszelszki* azt is megírta róla, hogyha a megsebzett kígyó fájából eszik, meggyógyul tőle. Emellett azt a tanácsot is adta, hogy „a különböző, zöldes virágot kerülje mindenki, mert az agyvérletnek ártalmas, de még az ártatlan munkás méhek is elpusztulnak ettől a virágtól.” Ezzel szemben dícsérte kőkemény, a vízben elmerülő, színmentes és nehezen rothadó fáját.

„A pipafaragók, asztalosok, esztergályosok, fé- süsök, képeket és faformákat metszők, — írja *Velszelszki*, — igen nagy hasznát veszik, mert a körte- fánál is jobb és alkalmasabb.”

A *kuruckor tárogatóit*, — ezt a gyönyörű hangú hangszert, — leginkább *puszpángból* farag- ták.

Egyébként a *puszpáng* gyakori díszje a sírok- nak is, mivel ez a cserje minden fajta földdel bérti s nemcsak kerti, de szobanövénynek is alkalmas és törpe formájában cserépkben is élél.

Eladók:

Olcsó házak, házhelyek és szőlők, minden el- adó ingatlant nyilvántartok s így minden igényt kielégíthetek.

Kérem, hogy eladó ingatlanát velem közölni sziveskedjék.

Gyorsan bonyolítok, mert már mindenki tudja:

hogy ingatlant megvenni s „Horváth”-hoz nem menni, a biztos családás, örökös megbánás

„Horváth” ingatlaniroda
„BAFISO” cserépkályhalelérkat, Oradea — Nagy úrad, Regele Carol 3 szám.

Márta rátalált az útra

Írta: Nagy Méda

A műterem széles ablakain betört a nap, szik- rázott, vakított, minden képre új színt, új fényt rakott, még a mozgást is életteljesebbé tette, a festett lovasok, harcoló férfiak szinte élni kezdtek, hirtelen leváltak a vászonról és Márta felé köze- ledtek. A kislány fölsíkkított:

— Mi baj van, gerlice? — kérdezte hátrafor- dulva az apja. Majd esetjét letette és magához húzta a kislányt: — Nos, mitől rémültél meg?

— Nézd apus, mintha élne és én, én azt hittem, hogy az egyik felém akar vágni a kardjá- val.

Az apa fölnézett a hatalmas méretű vászonra, ahol még nyersen feküdtek a vonalak, színek, de olyan áradó, eleven mozgás lüktetett benne, hogy maga is meglepetve vizsgálta alakjait:

— Igen, ez jó, határozottan sikerült, meglásd kicsi, ezzel megnyerjük az aranyérmét. Mire meg- nős, palotában fogsz lakni, gazdag leszel, mint egy kicsi királykisasszony.

De mire Márta nagylánnyá serdült, apja már régen a temetőben feküdt. A palota csak álom ma- radt, a nagy festő felesége és lánya kis lakásban húzódtak meg, valahol fönt, az ötödik emeleten.

Az asszony is festegedett. Csöndes szobasarkot, hallgatag vázát nyitott könyvvel, virágoskrotot, hal- dokló színekkel, az ősi fény lágy érintését a li- geti fákon, szóval színt és fényt keresett a mozdu- latlan tárgyokban és azt a derűt próbálta elővár- zsolni, amely az ő életéből olyan hamar kimaradt.

Igy nőtt fel Márta. Apja lüktető, rohanó, moz- gással teli képei mellett és anyja által festett szí- nek és fények álmódó szeretetében. Megtanulta úgy nézni a környező tárgyakat, az utca eleven

mozgását, a hegyek, mezők esőndjét, hogy képze- letben mintegy keretet feszített köréjük és így ke- restek kihangsúlyozott képszerűségüket.

A főiskolán nagy jövőt jósoltak neki. Ösztön- díjjal Münchenbe, majd Párizsba került. Végigpró- bálta az összes irányokat, valamennyi festőiskolát, kereste önmagát.

Mikor hazajött, erős, zöld háttérrel festett tanulmányfejei, szakadékos, vízmosásos tájképei melyeken a szín csak foltokban volt, minden külső és belső vonalvezetés nélkül, odacsapott esetvonal- sokkal, — feltűnést keltettek. Voltak dícsérői. de voltak számosan bírálói is.

De Márta nem volt megelégedve önmagával, valamit keresett. Nem az apja képeiben kiteljesed- dett mozgást, lendületet, nem anyja egyszerű szí- neit és derűt, megadó életszemléletét, nem, valami egészen mást. Maga sem volt benne biztos, hogy mit akar, de örök elégedetlenséget érzett.

Pedig képei lassan állandó vendégei lettek a kiállításoknak, több díjat nyert, az állam és fővá- ros is vásárolt belőlük, anyja is büszkén hangoz- tatta lánya sikereit és tehetségét, — csak Mártá- ban nem enyhült az elégedetlenség. Mikor elkezd- dett egy képet, tele volt izgalommal, belső lázzal, hogy hátha majd itt sikerül megtalálnia és töké- letesen kifejeznie azt, ami a dolgok mögött rejtőz- ködik, — de mikor befejezte, mindig csüggedten látta, hogy nem találta meg, amit keresett.

Tájképein olyan fény- és színhatásokat ért el, mint kevesen előtte. Mégis valami hiányzott ezek- ről a festményekről. Márta hiába birkózott a bok- rok, fák, vad hegytetők szépségével, a természet csak zárt arcát és mozdulatlan-ágát fordította felé.

Akkor tárgyat változtatott. Az emberi test vonalainak harmóniáját kereste. A tökéletes for- mákat. Vonalvezetése biztos volt, színei törékenyen tiszták. De az összhang hiányzott.

Talán azért, mert Márta túlságosan asszony

volt ahhoz, hogy a modellekben csak tökéletes for- mába öntött testet lásson. Márta életüket kutatta, szenvedéseiket meghallgatta és együtt érzett velük. Így történt, hogy a test szépsége és az arc keserű- sége, — amelyet beszédükön át kitapintott — nem illettek össze.

Egy ilyen beszélgetés okozta azt is, hogy egy nap letette az ecsetet: nem festek többé!

Azon a napon a tavasz indult meg éppen, be- táncolt a nyitott ablakon és Márta különös jókedv- vel kapta fel festékfoltoktól tarkára pötttyezett ka- bátját, hosszú ujját felgyűrte, haját hátraszorított és valami kis buta nótát zümmögve, várta a mo- dell érkezését. A lány három órára ígérkezett. A mutató már elhagyta a félőst, de a lány nem jött. Pedig ezt a szelíd, bájos gyermeklányt újult kedv- vel festette, mert a szeme még tisztán fénylött és szája vonalán is rajta ült ártatlansága.

A percek sietőn múltak. A nap a házak arcát lassan maga elé húzta. Sötétedett. Kedvetlenül állt fel, levetette kabátját, sajnálta, hogy a délután vi- lágosságát nem tudta kihasználni.

Akkor csöngettek. A modell kapkodva, szagga- tott hangon kért bocsánatot a késéért. Márta sötétedő ablakra mutatott és mondta, hogy ma már nem feshetnek, nincs szüksége rá. A lány kö- szönt és megfordult. De valami olyan mély fájda- lom és kétségbeesés ömlött el az egész testtartásán, hogy Márta utána szaladt és visszahívta. Gondolta nincs pénze, hát kifizette, mintha ült volna. A lány tétován, mereven tartotta kezében a pénzt. Márta ijedten látta, hogy arca hamuszürke, majd hirtelen megingott és elvágódott. A pénz csörrenve gurult végig a padló kemény deszkáján.

Mikor magához tért, Márta kérdéseire a szo- kott modell-történet kegyetlen sorsa bontako- zott ki.

Márta öklbeszorított kézzel hallgatta a váda- kat és szívében megszakított minden közöiséget

Asszony Otthon Család

Tapintatos kedvességek

Alkár idegyógyász faggatna erről a kérdéssről, akár a kőpadon vallatnának, mindenképen nyugodt lélekkel állitanám, hogy nem szenvedek üldözési mániában.

S hogy mégis öröklék megsértődöm, annak oka éppen barátaim és ismerőseim kedvessége mögött rejlik.

Azt mondja például a legjobb barátom, mikor a minap nálunk ebédelt:

— Nahát, ilyen kitűnő palacsintát még sohasem ettem! Igazán nagyszerű! Hanem, tudod, hogy Sáriéknál micsoda baracklevárt adtak a múltkor a palacsintához, hát tudod, elbűjíhatunk Sári mögött a levárukkal te is, meg én is!

Ezt mondta. Mit tehettem, nyeltem egyet, — történetesen éppen a baracklevárból, abból, amelyikkel a legjobb barátom véleménye szerint okosabb volna elbűjínom az egész világ elől, hiszen egy pillanattal előbb hangzott el róla a lesújtó bírálat. A palacsinta, igaz, dicsőretet kapott —, de ki képes törődni a csak úgy felületesen odavetett jószóval olyankor, amikor egy ilyen kellemetlen megjegyzést is táladnak mellé, mint a palacsintához a baracklevárt. Talán mondanom sem kell, hogy legjobb barátom iránt táplált eddigi bizalmam nagy mértékben megrendült. Mit ér a kedvessége, ha ugyanakkor tövist szúr mellé a szívembe!

Máskor megint így jártam: a legszebb ruhámban mentem el valahova, ahova meghívtak tézni, persze több más vendéggel együtt. Külső megjegyzésemet illetőleg teljesen nyugodt voltam, noha tudtam, hogy a meghívott dámák mindegyike igen szép ruhát fog hordani. De az én ruhám, — akár egy álom! Joggal bíztam a sikerében, mert a jelenlévő hölgyek arcan pontosan egyforma arányú elkormányozást figyelhettem meg, amíg a ruhámat nézték és egy sem akadt, aki meg ne dicsérte volna. Szenczácós, gyönyörű, tökéletes, nagyszerű, édes, nahát, bűbajos — és hasonló szavak röpködtek a levegőben. Valaha, az őskorban az ilyesmit úgy mesélte volna el az ember, hogy „híztam örömben egy kilót.” De manapság sokkal helyesebb azt mondani, hogy „fogytam örömben egy kilót.”

Bizonyára fogytam is, annyira örültem. De aztán hamarosan megfordult a szerencse kereke és

bánatomban hizni kezdtem. Mert azt mondja az egyik dáma:

— Szép ruha, igazán szép! Én is valami hasonlóra vágytam, de aztán lemondtam róla, mert a nagy énem pontosan ilyet csináltatott, csak tudod, az ő ruháján keresztben mennek a csíkok, nem hosszában és tudod, úgy még sokkal édesebb ez a szabás, sokkal, de sokkal édesebb!

Puff neki! Ezt megkaptam. Most mit csináljak? Ha azon a másik ruhán, a nagy nénién, keresztben mennek a csíkok és úgy sokkal, de sokkal édesebb, akkor nyilvánvaló, hogy az én ruhámat elpuskálták; ha az a szebbik, akkor ez — természetesen — a csúnyábbik. Vagyis csúnya. Ezt a ruhát aztán jól megdicsérték mondatom.

Hát amikor azt mondják az emberek, hogy „olvastam a múltkorában egy cikket, igazán jól mulattam rajta, de mondd csak, miért ír mostanában olyan keveset az az X Y?”

Felelek valami kedveset, de ez a kedvesség meglehetősen nagy megerőltetésembe kerül, ami, ügyebár, igazán érthető. Hiszen a figyelmes érdeklődőt nem az érdekelte, hogy én mennyit írok, hanem az, hogy miért nem olvashat többet X Y-től. És igazán mégis engem dicsért...

És lehet-e csodálkozni, ha akkor is sebzett szívvel maradok a csatateren, amikor valamelyik kedves ismerősöm azzal lép hozzám:

— Árudd el kérlek, hogyan csinálod, hogy ilyen fiatalnak látszol?

Szabályszerint örülnöm kellene ennek a kétségkívül kedves dicsőretnek. Elvégre azt mondta, hogy fiatalnak látszom. És mégis úgy érzem, hogy mérgezett nyílát lőt az orrom hegyébe: hát nekem már szükségem van rá, hogy fiatalabbnak látszódjam, mint amilyen vagyok?

És így tovább. Perekintint kedves hozzám valaki...

HARSÁNYI GRÉTE.

HOTEL CORVIN BUDAPEST

VIII. Csokonai-utca 14 Nemzeti Színháznál.
Családisházaló város szívében.
Ujjonnan berendezve. Közp. fűtés, hideg-meleg folyóvíz. Egyágyas szoba P. 3, kétágyas P. 6.

A konyha körül

Etelzsír-sütőzsír

A mindennapi főzés-sütés egyik legfontosabb kelleke a zsír. A polgári háztartásokban legmegszokottabb zsíradék a sertés-, liba- és esetleg kacaszír. A régi magyar konyha csak ezeket a zsíradékokat használta fel és a magyar konyhát gyakran jellemezték „nehéz”-nek. Az előkelők és külföldutazók tehát vajban süttettek. Holott felsütött állapotban a vaj sem könnyű zsíradék.

A mai konyhán nagy tért hódított a növényi zsír, az ismert növényi olajokból készült, mesterségesen ezilárd halmazállapotba hozott zsíradék, mert könnyű emészthetősége folytán sokkal gyorsabban szívódik fel a szervezetbe, mint a nehéz állati zsír.

A konyhaművészet haladása ma sokkal nagyobb szerepet juttat a konyhán a növényi zsíradékoknak, olajnak, mint azelőtt. Ma már sokkal könnyebben emészthető a szalagos farsangi fánk, melyet Ceresben sütnék ki, ízezsabb a tészta, melyet Ligából készítettek és könnyebb a krém, habosabb, tartósabb, melyet ugyancsak Ligából vagy Epocából készítettek.

Az úgynevezett „mesterséges” zsíradékokról egyébként tudnunk kell azt is, hogy nem mesterségesek, hanem csak a folyékony állapotú zsíradék, a növényi olaj szilárdítása mesterséges. Legtöbbször ugyanis szilárd állapotba hozzák forgatásba az ily zsíradékot. És pedig vagy kenhető, vagyis fokozatosan puhuló alakban, mint a Liga és Epoca, vagy egészen szilárd formában, mint a Ceres. Ez utóbbi kókuszolajból készült kókusz ételzsír.

Egyes ilyen mesterséges jelzővel forgalomba hozott ételzsírok minden tekintetben kifogástalanok és megfelelnek a törvény követelte feltételeknek. A víztartalmú kenhető fajtákat a fennálló rendelkezések megfelelően margarinnak kell nevezni, de azért kiváló minőségűek is lehetnek. Természetesen márkás árukat említek. Semmiféle idegenkedésre nincs ok, hátra felhasználhatók.

Miután tápértékük nagyobb, tehát nemcsak konyhatéchnikai szempontból, hanem egészségügyi szempontból is ajánlatos használatuk.

Gombaleves. Fél kg borjúcsontot leveleződséggel jól kifőzünk, 15 dg vékonyra szeletelt gombát egy finomra vágott kisfej vöröshagymán puhára párolunk, meghintjük 3 dg liszttel, s ha a liszt gyakori keverés közt pirulni kezd rajta, feleresztjük a csontlével, sót, kevés borsot teszünk belé, felforraltjuk, két deci tejfölt 1 tojássárgájával a levesestálban elkeverünk s a forró levest keverés közben ráöntjük. Ugy is készíthetjük, hogy a gombát igen apróra vágjuk, vagy éppen megdaráljuk s a már berántott csontlében főzzük meg. Bármelyik módon készíthetjük el, vajban vagy zsírban piritott zsemlyekockát adunk fel hozzá.

Vegyes saláta. Nyáron: Zöldbabot, zöldborsót, karfiolt, burgonyát megfőzünk, szép érett, nyers, piros paradicsomot és zöldpaprikákkal karikákra vágunk, sózzuk, borsozzuk és finom táblaolajjal meglocsoljuk. Így hagyjuk állni hideg helyen egy óráig. Akkor leöntjük finom, valódi borecettel, melybe egy vagy két kockacukrot ovasztunk fel; egy óra múlva vagdalt kemény tojást hintünk a tejjére és tálaljuk. Ugorkasalátát is adhatunk bele.

Karfiolkrémleves. A megtisztított, megmosott karfiolt sósvízben megfőzzük. Tejfőlből, lisztből habarást készíthetünk, feleresztjük hús- vagy csontlével és pár kanál nyers tejjel. Belekeverjük az apró rózsákra szétszedett karfiolt, megsózzuk, egyszerűen felforraltjuk, azután ráöntjük a levesestálban diónyi vajjal elkevert 2 tojássárgájára.

Tejfölös kalács gyümölcseccsel. Három tojássárgáját elkeverünk három evőkanál porcukorral, hozzá adunk három kanál édes tejfölt, három evőkanál finom lisztet és a három tojásfehérjének keményre vert habját. Mindent gyorsan elkeverve, vajjal kikent kisebb tepsibe öntjük s megrakjuk gyümölcseccsel, amilyen éppen érik: kimagvált és félbevágott sárgabarackkal, magvaváló szilvával stb. Szép pirosra sütjük. A leírt mennyiség három személyre való.

VIZISZONY.

Anyuskám, azt álmodtam, hogy csónakáztam és a vízbe estem.

— De aztán bátran viselkedtél a vízben is, úgy-e?

Azt igen, de...

— Nos?

— Ugy-e, ma nem kell megmosakodnom?

festőkollegáival, akik annyi ártatlan lányt kergetnek a lejtőre. Miért nem tudja a festő is úgy nézni a testet, mint az orvos? Aki azt látja csak, ami gyógyításra szorul. A festőnek pedig csak azt kellene észrevenni, ami szépség, függetlenül a test örömeitől!

Ekkor tette le Márta az ecsetet.

Evekig nem festett. Állást vállalt, kicsit utazgatott, sokat olvasott, próbált úgy élni, ahogy a legtöbb asszonytársra.

A bezárt műterem előtt néha vagyón megállt, már-már a kilínesen volt a keze, de legyőzte vágyát: úgysem tudja kifejezni, ami benne él, minek?

Egyik nyáron egy kis falu épülő templomába tévedt. A torony még nem volt befejezve és a külső falak is még nyers téglablokkokból mutatgáltak, de belül már fehérre volt meszeve és a kis oltár aranyos fénnel pihent a szentély mélyedésében. A széles, fehér falmezőkben beletűnve, olyan magányosnak és elhagyottnak látszott. Ellentétül az nyosnak és elhagyottnak látszott. Ellentétül az nyosnak és elhagyottnak látszott. Ellentétül az nyosnak és elhagyottnak látszott.

Amint így elmerülve állt, a plébános kis meghajló alakja melléje lépett:

— Ugy-e mennyire hiányoznak a képek? Pedig egyelőre nincsen pénzünk sem oltárképre, sem a falak díszítésére. Ahányszor elmondom a misét, mindig hocsánatot kérek az Uról, hogy csak ilyen egyszerű, disztelen hajlékba kérem a látogatását. Pedig az emberi művészetnek először Isten dicsőségére kellene ajánlani kezének csodálatos ügyességét, azután a maga örömeire.

Márta hirtelen ránézett a beszélőre. Csak most látta, hogy bár sápadt és törékeny, de egészen fiatal, a vállá hajlása sokkal öregebbnek mutatta.

— Plébános úrnak már van valami terve a képekre vonatkozólag?

— Ó, százszor elterveztem én, hogy az oltárképen Mária menyebemenetele legyen. Tiziánnak

van egy gyönyörű képe, ahol az apró angyalok emelik Máriát, lent emberek sötét tömege búcsúztatja, fönt pedig várja az Ur az égi fény aranyglóriájában. — Itt izgatottan előre sietett és szinte vont maga után Mártát is. — Ezen a mellékoltáron meg Istenanya volna a gyermek Jézussal, Szent Jánossal, aki az öregek hódolatát jelképezné és Magdolnával, aki a fiatalok rajongását helyezné a Kisdéd lába elé.

— Correggio festett ehhez hasonlót — jegyezte meg csöndesen Márta.

Ó, hát ért a képekhez? — lelkesedett a fiatal plébános — akkor velem együtt látja is, hogy milyen nagyszerűen illenek a mi világos templomunkba ezek a képek. Mert az ablakokat nem engedem színes üveggel megsötétíteni. Én ragyogó fényű és színű képeket álmodok ide és tiszta fénylő napvilágot.

— Igen — mondta élénken Márta —, helyes az elgondolása és emide vajjon nem kis Teréz szánta?

— De őt, rózsákkal borítva és világító, belső fényt álmódva az arcára.

Másnap hazautazott. A lezárt műterem főnyitotta, tájképeit és aktjait összehordta egy sarokba és a fal felé fordította. Mikor már semmi nem volt, ami régi életére emlékeztette, akkor kifeszített egyet azokból az óriási vásznakból, amilyenre valamikor régen apja is dolgozott és vázlatot készített az oltárképhez. A modellokat egy zárda tiszta, komoly leány növendékei között találta meg, akik egy fiatal apáca kíséretében jöttek el hozzá. És ennek az apácának csodálkozó, áhítatos arca volt az első bizonyossága annak, hogy képein sikerült elérnie azt, amit eddig hiába keresett: a lelket. Az emberi arc, az emberi mozdulat mögött rejtőzködő lélettöbbletet, amely fölfelé mutat a magasságok felé, Isten felé.

Igy találta meg Márta, e költött név mögött rejtőzködő, élő, igazi asszony a XX. század lázasan forrongó lüktetésében, a tisztán ragyogó tekintetekben művészetének kiteljesülését.

András, mint bivalytulajdonos

Jeta: Fazekas Sándor

András gazda arra a tapasztalatra jutott, hogy sohse ért az embernek, ha tekintély dolgában egy bakarasszal kimagaslik a tömegből. Ezt a kis tekintélytöbbletet aztán mindenki úgy szerzi meg, ahogy jobbnak látja. Ő a helybeli világnézetből indult ki erre a kis diplomata fogásra. Eladta az ökreit és vett helyettük két bivalyt, mert a faluban senkinek sem volt bivalya.

A falu apraja-nagyja csudájára járt a két fekete szörnyetegnek. András gazdának hízott a mája. Sára asszony nem győzött zsörtölődni, hogy minek kellett szakítani az ökörhagyománnyal, mikor minden fajtájuk ökrök között nőtt fel. Még a szemükből sem néz jó ki.

András gazda csak bizsolygott a bajusza alatt. Egy csapásra elérte azt a bizonyos bakarasszal a bivalyfronton. A bivalyokról kialakult közvélemény az volt, hogy elhúznák a tornyot, ha neki akasztanák. Ebben nem is volt túlzás, ha tekintetbe vesszük, hogy a torony jából volt.

Rekkenő júliusi meleg volt; hordás ideje. András gazda reggel óta térült-fordult, a keresztet hordta haza a tarlóról a csűrbe. Délután két óra tájban ember-állat úgy érezte, hogy József megint megállította a napot az égen. Eppen üres szekérrel ballagott visszafelé. Egyszer a két bivaly felüti a fejét, mintha valami szímatot fogtak volna, a farkukkal vad gyorsasággal köröket írtak le a levegőben és pokoli vágatásba kezdtek, egyenesen a Szigettőbe, mely az úttól alig pár száz lépésre volt. A szekér recsegett-roppogott, András gazda alig tudott hirtelenében leugrani róla.

A két bivaly pedig szekerestől együtt elkelyezkedett a tó közepén, kényelembe tették magukat, csak az orruk hegye látszott ki a mocsaras vízből, néminemű oxigén felvétele céljából. Szemmel láthatóan jól érezték magukat.

András gazda tudott annyit a bivalylélektanból, hogy ezeket estefeléig mézeskaláccsal sem lehet szárazföldre csalni; a fene ette volna meg, aki feltalálta a bivalyt.

— Itt csapjon belétek az istenyila, — búcsúzott András gazda a strandoló barmoktól és harapos kedvvel hazafelé indult.

— Csak így egyedül? Hát a szekér? Hát a bivalyok? — érdeklődött Sára asszony.

— Ott eszi a fene őket a Szigettőben.

— Ugy kell kendnek. Mindig mondtam, hogy ne bomoljon a bivalyokkal. A jányok már nem is mernek piros hacukában járni miattuk.

— Hát járjanak hupikékbe.

— Itt járt a végrehajtó.

— Azért fizetik, hogy járjon; mert különben megalszik benne a vér. Aludna meg.

— Oszk meharapta a Bodri.

— Egészen rendes dolog. Az volna a rendelkezés, ha ő harapta volna meg a Bodrit.

— Itthon volt Julcsa is.

— Meghozta a pénzt?

— Volt eszében. Panaszkodott, hogy megverte az ura, mert a jegyzősegéd jár utána.

— Ugy illik az. En is megvertelek, mikor az öreg jegyző járt utánad.

— Járt, járt, de hiába járt.

— Nem tudom hány zsidó papnak kellene rá megesküdni.

Sára asszony fonnyadt arcán egy mosolysugár villant meg, de nyomban ki is aludt.

András gazda munkához kezdett. Tett-vett, enékiül, hogy valami komolyabb eredménye lett volna a dolgának, de legalább a mérgelődést levezette.

Már lement a nap, mikor a két bivaly természetesen befordult a nyitott kapun. Ebben még nem lett volna semmi különös, hiszen megtanulhatták már a házszámot, hanem a szekér olyan takarosán megvolt rakva búzakévékkel, hogy András gazda sem tudta volna különben.

Ne te, ne! — álmélkodott a látványra.

Sára asszony összecsapta a kezét és keresztet vetett magára:

— Minden jótét lélek dicsérei az Urat! Eltakarítsa a háztól ezt a pokolbéli állatot, mert ezekben Belzebub lakik, — mondta ijedten.

András gazda csak hümmögött a fölöttébb érheteretlen jelenség láttára.

A bivalyok pedig teljesen felülvélve, egyébként jülig sárosan, szabályszerűen oda fordultak a csűr-

KENYÉR

Kaszát kopácsol udvaron a gazda.
A szem üzent: Érett a kaszavásra.

Aratni kell, A ringó földkebelből
A nap aranyvérével festett tej dől.

És szétfolyik csűrbe, malomba, üstbe
S életté lesz falat kenyérbe sütvé.

Izom lesz, vér, az alkotás rügója,
Melybe az Isten szikráit beszórja.

Imádság lesz szép, halvány, szüzi ajkon,
Templomharang, mely harmatot fakasszon.

Néma lemondás, áldozattá válott,
Káin-bot, füst, mely nem az égre szállott;

A harcok égre fröccsen szenvedélye,
Szitoktűskék közt kis rózsalevelke.

Ő lesz a könyv, a szellem sírköve,
Aszkétatestek fájdalomöve,

Lesz gép, lesz szárny, lesz léghajó csavarja,
Lesz gépolaj, mely ég felé ragadja

S ha bukni kell, hát ő bukik le bátran
Ikárusként, egy fölséges bukásban.

A színtelenre színeket rak sorba,
S a némaságot dallá ő sodorja.

Az ég ő benne ölel fel magához,
S pokolra is a lélek benne kárhoz.

Ima, szitok azért csapkod az égen,
Hogy visszahulljon egy darab kenyéren.

SZOMORU ARPAD.

kapu elé és nyugodtan várták a további fejleményeket. András gazda levette a jármot a kötelesegtudó állatokról, mire azok a kellemesen eltöltött délután emlékével hozzá láttak a szénavacsorához.

András gazda neki akart fogni a kékék lehányásához, de a konyhából már intenzíven érzett a szalonás tarhonya szaga. Majd aztán, — gondolta.

Mikor aztán a tarhonya felvette a néhai elnevet és a tyúk is hálóinget öltöttek magukra az eperfa ágain, komolyan nekigyürkőzött a munkának. De ekkor meg Serbalogh gazdát hozta az ördög.

— No, mire végzi? — kezdte a késői látogató.

— Hát csak no.

Serbalogh gazda szó nélkül leült egy felfordított vesszőkosárra, mintegy jelezve, hogy időzni akar egy kicsit. Tudta mi az illendőség, hogy nem illik ajtóstól rontani a házba, tehát egy kissé megszűröl került neki, hogy hol szorít a csizma.

Kezdte azon, hogy egészen más idők jártak akkor, mikor még Dávid királynak kedve volt magyar szót járni a frigláda előtt. Majd egy mérsékly kanyarral átvágott az élelmész sikkjára, mondván, hogy a jegyzők máma szalontüdöt ettek. Ezt Trézstől hallotta, aki ott szolgál. Eddig nem tudta, hogy milyen fán terem a szalontüdő, de most már tudja, hogy amíg üzemben volt, marhatüdőnek titulálták, de mikor ették, már szalontüdő névre hallgatott.

— Fene furcsák ezek az urak. Éppen mintha a kend bütykére azt mondanák, hogy szalonbütyök, — tette hozzá magyarázólag.

Innen átlépett a mezőgazdaság tágas mezejére és elismerte, hogy az idén jó termés volt, nem lehet rá panasz. Majd egy kis pauzát tartott és kiukkolt a nagy haranggal.

— Ha nem feküdtek le még a bivalyok, akasztva a szekér elébe kend őket, vigyük haza ezt a kis termést.

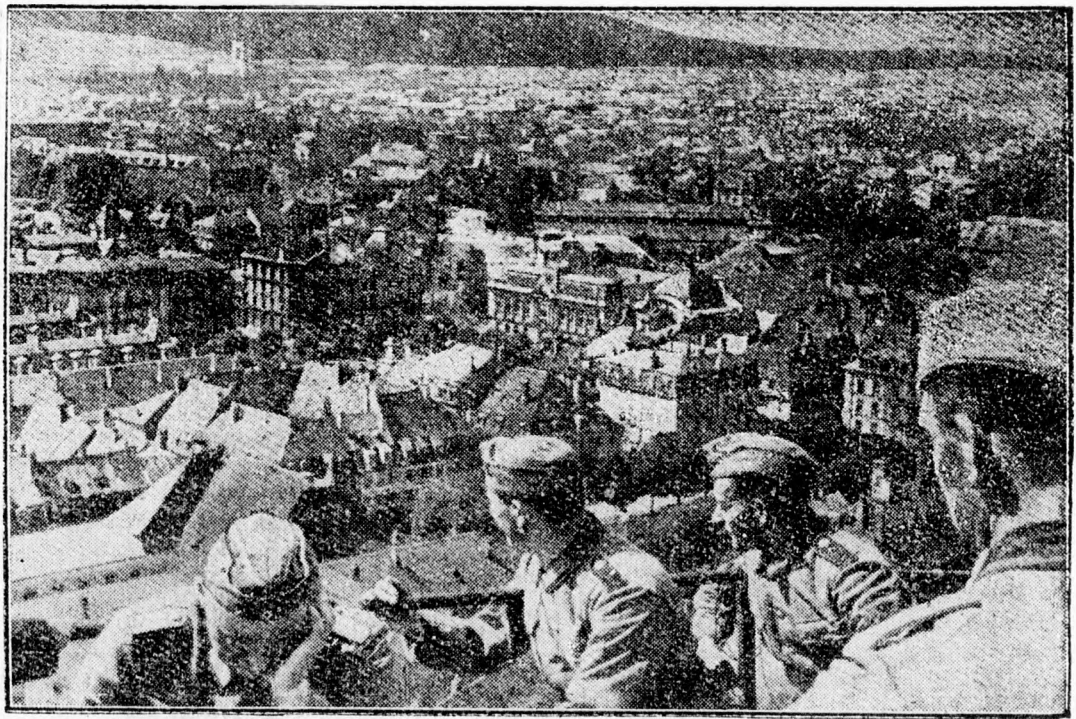
— Melyik kis termést? Hova? — rebbent fel András gazda.

— Ezt ni, a szekéren. Mert ez az enyém.

— Vajjon?

— Nem vajjon, hanem igazán. A bivalyok estefelé megelégtették a hűtözést, kikeményesték a tóból, megindultak a földeken keresztül és szőlőmokra megállottak egy kereszt mellett, pont az ég földemen. Ott állottak osztán istenviláguntig, várva, hogy valaki megrakja az üres szekeret. Már takarodtak befelé a mezőről a népek, mikor négy jókedvű legény megszánta a tanácstalan jószágokat és közös erővel megrakták a szekeret, aztán rávezették a bivalyokat a helyes útra. Ezt nekem Gombótáné mondta el, aki egész délután búzalkalászt szedegetett a határban. Ebben a dologban senkise hibás. Kend délután kint se volt a határban. A bivalyoktól se lehet kívánni, hogy ismerjék a telekkönyvi betéteket. A négy legény meg csak jót akart. Nehogy azt gondolja kend, hogy én gondolok valamit. Foghatjuk a bivalyokat?

— Foghatjuk, — mondotta András gazda és egy mérgeset sercintett.

Német katonák Belfort panorámájában gyönyörködnek.

LEGUJABB

Rudeanu tábornok a rendőrség új vezérigazgatója

Rendelet-törvénnyel egyesítették a rendőrség, az állambiztonsági hivatalok és a fővárosi rendőrprefektúra összes szerveit

Bucurestiből jelenti a rádió: Ma rendelet-törvény jelent meg, amely egyesíti a rendőrség, az állambiztonsági hivatalok, valamint a fővárosi rendőrprefektúra összes szerveit.

Egy másik rendelet-törvény megállapítja,

hogy az összes közbiztonsági ügyek legfőbb irányítása a rendőrség vezérigazgatóságához tartozik.

A romániai államrendőrség vezérigazgatójává Gheorghe Rudeanu tábornokot nevezték ki Ófelsége.

Ujabb szigorú utasítások a rémhírterjesztés meggátlására

Bucurestiből jelenti a rádió: A belügyminiszterium szombaton újabb rendeletet küldött az összes rendőrhatalomokhoz, amelyben újabb szigorú utasításokat ad a rémhírterjesztők ellen. Hivatkozik a rendelet a büntetőtörvénykönyv 329. szakaszára, amely szerint hamis hírek, ri-

dalmat okozó közlések, vagy pánik felidézése, 10 évig terjedhető fogsággal, súlyos pénzbüntetéssel sújthatók. Felhívja a belügyminiszter a rendfenntartó hatóságokat, hogy különös körültekintéssel folytassák az ilyen rémhírterjesztések megakadályozását.

A nagyvezérkar 3. számú közleménye

Leszerelik a vörös és sárga behívókkal rendelkezők egy részét

Bucurestiből jelenti a rádió: A nagyvezérkar 1940 július 13-ról keltezett 3-as számú közleményében a következő piros és sárga behívó-cédulákkal és az alább felsorolt jelzésekkel ellátott tisztek, altisztek és legénységi állományba tartozók leszerelését rendeli el:

Egysillagos behívóparancsok: Z R 1, Z T 1, O B 1, P A 1, P A 2, Z T 1, Z T 2, H T 2.

Kétsillagos behívóparancsok: T U 1, T O 2, Z T 1, Z U 1, U S 2.

Háromsillagos behívóparancsok: X Z 1, V T 1, V T 2, Z A 1, U F 1, U F 2, O B 2, F H 1, F H 2, O I 1, O I 2, P M 1, P M 2.

Négysillagos behívóparancsok: T I 1, O S 1, O S 2, V C 2, V N 1, V N 2, U R 1, U R 2.

Ötsillagos behívóparancsok: V O 2, V U 1, N T 1, N T 2.

Hatsillagos behívóparancsok: C M 1, C M 2, D T 1, D T 2, L C 1, L C 2, C P 1, C P 2.

A fent megjelölt kategóriák leszerelése 1940 július 14-én kezdődik és a vasúti utazást illetően ugyanazok a rendelkezések vannak érvényben, mint az előző behívások, vagy leszerelések alkalmával.

Élénk kereslet mutatkozik a genfi tőzsdén a magyar értékpapírok iránt

Fokozódik a pengő értéknövekedése. — A világsajtó továbbra is behatóan foglalkozik a berlini és müncheni tanácskozásokkal

Genfből jelentik: A „Courrier de Geneve” kereskedelmi rovatában érdekes cikket közöl a magyar értékpapírok helyzetéről a genfi tőzsdén. A lap szerint Magyarországnak a berlini-római tengely által támogatott politikája, úgy látszik, meghozza a gyümölcsét. A magyar miniszterelnök és külügyminiszter okos vezetése alatt komoly gazdasági előnyökről lehet beszélni, amelyek a külkereskedelmi mérleg javulásában és a pengő fokozottabb értéknövekedésében jelentkeznek. A genfi tőzsdén élénken keresik az ott jegyzett magyar értékpapírokat.

Berlinből jelentik: A német lapok továbbra is részletesen foglalkoznak a müncheni megbeszélések eredményével. Kiemelik, hogy az eszmecsere a három állam vezető államférfiai között lényegesen hozzájárult Európa építő újjárendezéséhez. Az „Essener Nationalzeitung” az erről szóló cikkének a következő címet adta: „Európa újjárendezése megkezdődik”. A „Berliner Börsenzeitung” is behatóan méltatja a harmas tanácskozás jelentőségét és eredményeit.

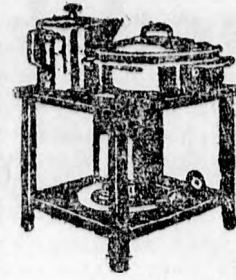
Az amerikai lapok is részletesen taglalják a müncheni eszmecsere eredményeit. A „New York Times” berlini és müncheni tudósítója hangoztatja, hogy Münchenben biztosítókat adtak Magyarországnak.

A „Tribuna” című olasz lap is foglalkozik a müncheni értekezlet eredményével. A lap szerint a müncheni értekezleten is világosan kitűnt, hogy Magyarországnak részt kell kapnia az európai újjárendezésből. Olaszország és Németország nem felejtheti el és nem is fogja elfelejteni Magyarországot hűségét Róma és Berlin iránt, valamint régi és kipróbált barátságát. A tengely tökéletes és elkerülhetetlen győzelme Magyarországot győzelme is lesz.

Az olasz külügyminiszterium felhivatalosa, a „Relazioni Internazionali” a berlini és müncheni találkozóknak szentelt szombati vezércikkét. A cikk elsőnek a fasiszta és nemzeti szocialista eszmék párhuzamával foglalkozik.

A cikk ezután ebből a szempontból Francia-

Aladdin és Continental
petroleumgázlámpák 2000 gyergyafényű. Bel és külföldi **petroleumtűzők.**

Kuglófsütők petrolgáz-főzőkhöz.

Bel: Ideal, Petrolglob, Halley King, Kronprinz, Royal, Sitana, Vuicangáz és más főzőkbe.

Elemek: rádióba zseblámpába. **Villanykörték.**

Aladdin lerakat:

Ing. Schön Ernő
Oradea, Avram Iancu u. 22
Posta épület.

országgal foglalkozik, majd kijelenti, hogy a berlini és müncheni értekezleten megvizsgálták a balkáni kérdéseket is. Magyarország — ugymond — hűséges barátja volt a tengelynek. Bizott az időben, hajlandó volt belső áldozatokra is és a békét semmivel sem veszélyeztette. Bizonyosságot tett jóakarataról, amikor őszintén közeledett a vele határos országok felé.

Hétfőn kezdődik a demokrata párt értekezlete Csikágóban

Londonból jelentik: Csikágóban hétfőn kezdődik a demokrata párt értekezlete. Az értekezletre ezeregyszáz kiküldöttet várnak. A demokrata elnökjelölt személyének kijelölését jövő csütörtökre várják.

Az angolok folytatják tervszerűtlen északai bombázásaikat

Berlinből jelentik (Német Távirati Iroda): Az angol repülők szokásos éjszakai vállalkozásai, melyekről az angol légügyminiszterium az igazsággal ellentétben azt állítja, hogy katonai célok ellen irányulnak, egyre tervszerűlenebbül folynak. A július 9-ről 10-re virradó éjszaka Nyugat-Németországban 32 bombát dobtak le. Egy bomba egy gépkocsiszínt, egy másik egy csúrt rongált meg. A többi nyílt mezőre esett és kárt nem okozott.

Szolgáltatós gyógyszertárak

Szombaton Nagyváradon a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr. Medvgy). Telefon 30-20.

Fehér Kereszt, Bulevardul Regele Ferdinand No. 2. (Pacala.)

Cleopatra, Str. Avram Iancu 2. Telefon 15-15.

Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon 17-47. (Csanda.)

Szent László, Piata Bisericei No. 1. Velence, Templom-tér. (Hegedüs.)

Vasárnap Nagyváradon a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

Aranykereszt, Piata Unirii (Zsigmondovits és Barla). Telefon 28-52.

Csillag, Str. N. Iorga 1. Telefon 25-51.

Diana, Str. Astra No. 18. Telefon 32-57.

Kigyó, Piata Regina Maria. Telefon 29-63.

Szent Antal Bv. Reg. Ferdinand. Tel. 13-55.

Hétfőn Nagyváradon a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

Korona, Str. Ciogariu No. 1. Telefon 13-76.

Órangyal, Str. Alexandri.

Oroszlán, Piata M. Viteazul 14. Telefon 23-35.

Szent István, Str. General Holban.

Aranysas, Piata Unirii No. 6. Telefon 25-74.

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O.F.M. missziós beszédei I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó. Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-út 5. szám.

CENZURAT